

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . 13 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Gospodarsko delo.

Včeraj sta se vršila v Ljubljani v prostorih „Uniona“ dva velepomembna občna zbora. Dopoldne je zborovala „Zadružna zveza“, popoldne pa „Gospodarska zveza“. Poročila teh velikih organizmov, kakor tudi debate, ki so se vršile ob njih, so pokazale, kako se je smisel za gospodarsko delo pri nas uglobila in rodi že krepkih sadov.

„Zadružna zveza“.

Dr. Krek otvori zborovanje in pozdravlja navzoče zborovalce. Z veseljem moramo konstatirati, da so porodne bolečine pri naši zvezi ponehale. Zveza raste in se krepi vsestransko. A ne le, da je njen obseg vedno večji, tudi njeno notranje delovanje je vedno intenzivnejše. Poslovanje zveznih članic je redno in težave, ki jih je imela zveza z laiki v zadružnem poslovanju, so vedno manjše. Tudi od strani nasprotnikov se zdaj zadružništvo presoja že treznejše in mirneje.

Zadružništvo je glavno sredstvo za rešitev našega naroda. A zadružništvo mora imeti svoje središče, mora imeti centralni organ, ki ureja, nadzira in vodi poslovanje vseh članic, da je redno in namenu primerno. Napredek se vidi tudi v ogromnem prometu, ki je znašal že 26 milijonov kron.

Ogromni promet čez 26 milijonov kron kaže živahnost zveznega delovanja. Reorganizacija je povzročila mnogo dela, a uspeh kaže, da se je vse dobro in po pravih načelih izvršilo. Zveza je skrbela za ustanavljanje novih zadrug. Člani načelstva in uradniki zveze so predavali o tem pri shodih in društvenih zborovanjih in pomagali pri ustanovitvi. — Ze letos je rešila pisarna 5072 aktov. Poslovanje s članicami vedno raste, in če kaka stvar zastane, je krivo le to, ker je preveč dela, in bo vsled tega morala „Zveza“ pomnožiti svoje uradne osebe.

Denarno in blagovno poslovanje je zdaj v popolnem redu, in če se kod pokažejo napake, so iste le formalnega značaja. A s treznim delom bomo pa izvršili nalogo, ki smo si jo stavili za zadružno organizacijo na avstrijskem jugu. Mi zaupamo pri tem v intelektualno in moralno moč svojega ljudstva. V tej stvari je vladalo včasih nespozumljenje. Kdor izgubi stik z ljudstvom,

tudi ne umeva ljudske duše, in tak ne more imeti zaupanja in moči do zadružnega dela. A ravno naša organizacija je pokazala, da je naše ljudstvo nadarjeno in zmožno za razumno gospodarstvo. — Mnogo talentov je vstalo, ki bi bili drugače pokopani in pozabljeni, in našli smo občudovanja vredno požrtvovalnost za skupni blagor. Take može iz ljudstva s ponosom lahko pokažemo nasprotnikom in vladi! (Živahno odobravanje.)

G. uradni vodja I. Rožman poda revizijsko poročilo.

Zadružna zveza je članica „Osrednje zveze avstrijskih zadrug“ in je bila od nje natančno revidirana. Revizijsko poročilo pravi o „Zadružni zvezi“:

Revizija je pokazala, da je zveza, z ozirom na notranji razvoj znatno napredovala in premagala tudi največ težkoč, ki so se jej delale v zadnjih letih z ozirom na lastni razvoj. Načela, v katerih se sedaj izvršujejo zvezni posli, so popolnoma previdna in pravilna.

To je sijajno izpričevalo, podano od strokovnjakov v zadružništvu, na katero more biti „Zadružna zveza“ ponosna.

Glede zahteve, da bi se Schultze Delitscheve posojilnice razdelile v majhne rafajzenovke, stoji zveza na tem stališču, da se obe vrsti zadružništva lahko izpopolnjujeta, ker so ene ustanovljene bolj za personalni, druge za hipotekarni kredit. Pač pa bo zveza delala na to, da se pomnoži število rafajzenovk.

Računski zaključek za l. 1904. izkazuje izdatkov K 13.334.249.76, ki so višji od prejemkov za K 3852.96. To je letošnji primanjkljaj „Zveze“, pri katerem pa še ni vračunjenih 10.000 K državne podpore, ki jo je dovolilo ministrstvo za leto 1904, ki se pa prenese še le v račun prihodnjega leta. S primanjkljaji prejšnjih let znaša skupni primanjkljaj K 25.253.69, ki se zniža po državnem donesku že letos na K 15.253.69, ki pa bo kmalu izginil, ako „Zveza“ napreduje tako, kakor zdaj, tako bo leta 1906. „Zveza“ že popolnoma aktivna.

„Zveza“ je imela lani 224 članic, med njimi 131 posojilnic in 93 drugih zadrug, ki so vplačale deležev za K 90.958.—.

Dr. Schweitzer poda poročilo nadzorstva, ki je našlo poslovanje „Zveze“ v popolnem redu.

Dr. Laginja pravi, da se pridružuje izvajanjem g. predsednika. Če se primeri kdaj kaka nesreča ali kak polom pri kaki zvezni članici, se zaradi tega ne sme obupati. Mi imamo tu poltretji sto zadrug. Da se semtertje po krivdi ali brez krivde pokažejo nedostatk, je to pri tolikem številu umljivo. Treba bi bilo nadčloveškega dela in nadčloveškega poštenja, da se ne bi med tolikimi zadrugami našel noben pogrešek. A te pogreške je treba popraviti z bratsko ljubeznijo in očetovsko strogoštvom. To je namen, ki ga izvršuje „Zveza“.

„Zadružna zveza“ ne sme iskati od članic dobička, a tudi ne sme trpeti zaradi njih izgube; skrbeti mora, da zagotovi samo sebe in druge. Zato mora dobiti pri izravnavi denarja svoj delež, ker mora gledati, da si pridobi rezervni kapital, s katerim more priskočiti na pomoč v slučaju potrebe takim društvom, ki so prišla v nevaren položaj, kar se zgodi često brez krivde. Tudi za zadružno uradništvo, bodisi zvezno ali pa stalno uradništvo članic mora biti preiskrbljeno, vlasti za starost. Skrb načelnštva bodi, da dobi kapital po najnižjih obrestih in naj stopi zato v zvezo s c. kr. pošto hranilnico. Zakon, po katerem je ta ustanovljena, določa, da more ona en del svojega dobička — in tega je na milijone, ker daje le 3% — porabiti za eskont menjic ali zadolžnic poedinih gospodarskih zadrug. Tako velika in velevažna akcija, kakor je „Zadružna zveza“, pač zasluži da postane deležna te postavne ugodnosti.

Nato govori dr. Laginja o vladni dotaciji. Da dohodki ne pokrivajo vseh stroškov, to je naravno, ker izvršuje „Zadružna zveza“ za državo važen uradniški posel. Zato je pa vladna podpora 10.000 K odločno preneznatna. Država, ki daje na milijone kron velikim kapitalistom, naj vendar enkrat izpozna, da je najkoristnejše delo za državo samo, združevati majhne gospodarske sile. Kako ogromne vsote daje država „Lloyd“, a kako neznatna je korist. Da bi imeli le malo tega, koliko bi lahko naredili! Odkar imamo zakon o prisilni reviziji,

je pa vlada še tembolj dolžna podpirati „Zadružno zvezo“. Če plača vlada onega, ki z bajonetom varuje nočni mir ali pobira davke, ali ni dolžna plačati tudi one, ki izvršujejo tako težaven in odgovornosti poln posel v varstvo in gospodarski prospek ljudstva, kakor je zadružna revizija! Če ne bi „Zadružna zveza“ tega izvrševala, bi morala vlada sama ustvariti tak urad. In ta bi bil velik in drag. Mi ne zahtevamo, da bi nam morala dati vlada toliko, kolikor bi njo stali državni revizorji, a če rečemo, da je nam dolžna dati vsaj pol tega, kar ji prihranimo, je podpora 10.000 kron očitno premajhna, (Odobranje.) tembolj, ker je „Zadružna zveza“ tudi nekak kurator svojih članic. Vsaj 25.000 K bi morala prispevati vlada. To je za revizijo, a pri tem še delajo popolnoma zastoj člani načelstva in nadzorstva, ki delujejo edino le iz domoljubja in krščanske ljubezni do bližnjega. (Odobranje.)

Mi tega ne prosimo. Nihče ne more in ne sme take podpore imenovati koncesijo kakipolitičnistranki. Mi nismo berači, mi le povemo, kaj je dolžna nam vlada, ki živi od žuljev našega ljudstva. (Živahno odobravanje.)

Dr. Gregorič, predsednik stavbinske družbe „Union“ pozdravlja zborovalce v lastnem domu. Velika stavba „Uniona“ kaže, kaj se da doseči z združenim delovanjem. „Union“ je dobro in koristno podjetje, pri katerem morejo zadruge z dobro vestjo naložiti svoj rezervni kapital. Računski zaključki naših denarnih zavodov kažejo, kako umno in previdno je njih gospodarstvo. Leto na leto se opazuje napredek tudi v njihovem premoženju, in če se to premoženje združi, imamo velikansko gospodarsko silo. Ne smemo se pa pri naganju denarja ozirati le na hipotekarni kredit. Navajeni smo bili doslej, da smo živeli le drug od drugega, a odslej moramo ustvarjati podjetja, ki bodo prinesla nove vire dohodkov v našo deželo. Hipotekarni kredit bo izčrpan, obrestna mera se bo znižala, in zato bo bolj koristno nalagati rezervni kapital v dobičkonosnih delniških podjetjih. Tujci nam jemljejo zdaj naše najlepše kraje in naše vodne sile, a mi se moramo združiti, da našemu ljudstvu v korist izrabimo prirodne sile in postavimo

LISTEK.

Pismo iz Makedonije.

Bitolj, 15. junija.

Turška vojska se še vedno pomnožuje. Glavna sila je v Bitolju, odkoder odpošiljajo posamezne čete v Lerin Prilep in druge kraje. Skoraj v vsaki večji vasi so turški vojaki, ki ponoči pazijo na vstaške čete. Na eni strani nadlegujejo prebivalstvo razne čete, na drugi strani pa turški vojaki, ki kradejo in ubijajo. Turški vojaki imajo dovoljenje, da razrušijo vsako vas, koder zasačijo vstaše. Zato se tudi množe spopadi turških vojakov in vstaških čet.

Pri vasi Dramče so turški vojaki pobili vso bolgarsko četo 19 oseb. V Blaniku so Turki ubili 5 četnikov. Pri Hivičanu je poginilo 24 bolgarskih četnikov, a še več Turkov. Pri Klisuri so Turki zadeli ob grško četo, ki je štelala do 150 mož. Poginilo je 8 Turkov in 12 Grkov. Pri Rakovu so Grki ubili 2 turška vojaka in enega častnika ter pobegli.

Pri čuvaju bolgarske cerkve v Bitolju so Turki našli tri bombe. Po nesreči se je njegovemu sinu razletela bomba ter ubila njega in še nekaj oseb. Policija je preiskala hišo in našla tri bombe. Policija trdi, da so

Bolgari hoteli razrušiti grške ljudske šole v Bitolju. Isti čas so Turki po izdaji Bolgarov v Kesturu na posestvu Kire Karabika našli do 250 pušk, mnogo municije in več bomb. Kira se je iz strahu pred Turki obesil, vodja grških čet dr. Genados Patrionos pa je zbežal iz Bitolja na Grško.

Srbske čete so se večinoma umaknile iz bitoljskega vilajeta, ker uvidijo, da stvari več škodijo, nego koristijo.

Turški vojaki so zadnji čas imeli precej uspeha proti vstaškim četam. Bolgarom so pobrali do 2000 pušk, 135 konj, do 400 bomb in mnogo uniform. Grkom so odnesli 670 pušk, 30.000 patron, 35 bomb in 22 uniform. Srbom niso nič zaplenili, ker ti so v čsto srbskem Porečju, kjer jih Turki ne morejo zasačiti.

Po veliki količini zaplenjenega orožja se da oceniti, da se tu pripravlja velik narodni ustanek. Turki se pripravljajo, da zaduše vsako vstajo. Mnogo kmetov je šlo v Carigrad, da dobé pomoč za svoje stradaljoče družine. Toda vse so zapodili iz Carigrada, ker se boje, da so med njimi skrivni četniki, ki hočejo v Carigradu delati napade z bombami.

Civilni agenti imajo posvetovanja s Hilmi pašo, kako bi preprečili ustajo. Grki dobivajo svoje čete večinoma s Krete.

Vedno pogostejši so spopadi med Bolgari in Grki. Pri Trespi je poginilo 17 Grkov in 12 Bolgarov. Pri Djermanu so poginili trije Bolgari in en Grk. Znani bolgarski vojvoda Vlah je bil pri Konomletu ranjen. Boj je bil med Bolgari in Grki pri Trnavi, pri Leskovcu je bil ranjen bolgarski vojvoda Hristov. Grki so nedavno ubili bolgarskega trgovca Stojčeva. Grška četa je ujela 8 Bolgarov in dva dečka, zvezala jih in vrgla v reko Vardar, kjer so utonili. Bolgari so se maščevali in v Djermanu zaklali grškega duhovnika in učitelja. Drugim grškim duhovnikom in učiteljem so pisali Bolgari, da jih tudi pobijejo, ako ne pristopijo na njihovo stran. Grški odbor je razdelil svojim ljudem revolverje, da se branijo v sili.

Sicer pa so bolgarski četniki sami razdvojeni ter se koljejo med seboj. Eni so pristaši Sarafova in Grujeva, drugi pa generala Cončeva. To pa je voda na mlin Grkov, ki napadajo Bolgare. Vsi srbski duhovniki so iz okolice prbežali v Bitolj, ker so jih bolgarski vstaši obsodili na smrt, ako ne prestopijo na bolgarsko stran. Kdo pa vé, koliko ljudi so že Turki pobili zadnje dni. To je pač pasje življenje v teh krajih. Nihče ni varen življenja. In kedaj bode temu konec?

Poročilo iz Prusije.

Prusi so si sedaj izmislili nov način, kako bi lažje ponemčili poljske otroke; hočejo jih namreč ponemčiti s pomočjo molitvenikov. Vsi poljski otroci, ki so se pripravili za sv. izpoved in sv. obhajilo v nemškem jeziku, dobijo kot nagrado lep molitvenik, seveda v nemškem jeziku. — Dočim pruska vlada na eni strani se trudi ponemčiti Poljake s pomočjo molitvenikov, na drugi strani dovoljuje, da se katoliška vera na ostuden način sramoti in blati. Na Saksionskem v Monastirju se je vršila pred nedavnim pred vejaškim sodiščem obravnava zoper protestantskega pastora Bachsteina, ki je bil obtožen radi nečuvnega sramotjenja katoliške vere ob priliki nekega katoliškega zborovanja. — Ker pa je Bachstein nemški pastor, bil je oproščen. — Za to pa je na drugem mestu pruska vlada obsodila nekega Poljaka k denarni globi zavolj tega, ker je nosil na glavi poljsko kapo tako zvano „maciejowka“. — V Zabrzeu je pruska sodnija obsodila 11 Poljakov, ker so nosili v ovratnicah bucike s poljskim orličem in z napisom „Bože coś Polskę“.

podjetja, ki so prava skupna last vsega naroda. Govornik dokazuje s številkami, da se bo hotel „Union“ rentiral. Družba ima v svojih načrtih že nova podjetja, a to se more izvršiti le, ako naši deurni zavodi pristopijo k „Unionu“, ki lahko prevzame vsako stvarbo.

Dr. Krek priporoča misel dr. Gregoriča, da bi posojilnice rezervni zaklad nalagale v delnicah „Uniona“.

Namestu izrebanih odbornikov so izvoljeni: Fr. Demšar, Janislav Vrsalović (Spljet), Ant. Korošec, Fr. Grafenauer, Matej Sila; v nadzorstvo pa: dr. Schweitzer, J. Hladnik, Rihar in J. Jarc.

Zadružna zveza je revidirala 136 zadrug, izmed teh 87 posojilnic. Ker je to prva revizija, se je izvršila s posebno natančnostjo in strogostjo.

Glede nadzorstev pri zadrugah naznani dr. Krek, da zahteva „Zveza“, da nadzorstva vsaj dvakrat na leto pregledajo poslovanje načelnistev in jih bo „Zveza“ na to opozarjala. Dr. Laginja predlaga, naj revizorji posebno pazijo, kolikokrat se je kak član nadzorstva udeležil sej, da se nemarni nadzorniki odstranijo.

Uradni vodja J. Rožman opozarja na konvertiranje kmečkih dolgov. Naj načelstva posojilnic pregledajo zemljiške knjige in konvertirajo dolgove, za kar so dovoljene posebne pristojbinske olajšave.

G. Rihar predlaga, naj načelstvo izda kmalu poslovnik za posojilnice.

Revizija se vrši odslej redno vsako leto. Ako kaka zadruha ne izvrši dolžnih izprememb, se ji pošlje nova revizija na njene stroške.

G. Trpin vpraša, ali je res, da se snuje nova zveza mlekarških zadrug nasproti zadružni zvezi?

Dr. Krek odgovori, da je izvedel, da se od neke strani poizkuša osnovati taka zveza. Reči pa moramo takoj, da bo ta zveza, če se osnuje, mrtvorojeno dete, ker nje snovatelj greše proti načelu, postavljenemu od c. kr. poljedelskega ministrstva, da je „Zadružna zveza“ zveza naših zadrug. Obžalujem, pravi dr. Krek, da med c. kr. kmetijsko in družbo in med „Zadružno zvezo“ od države priznane zastopnice naših kmetijskih zadrug, še ni onega razmerja, ki je potrebno za koristni razvoj našega kmetijstva. Zadružna zveza se je obrnila glede mlekarne do c. kr. poljedelskega ministrstva s prošnjo, naj nam da na razpolago osebo, ki bi delovala za mlekarne. Ministrstvo ni nasprotno, da ne bi dalo podpore za tako osebo. Če se s kmetijsko družbo ne pride do soglasja, bomo šli svojo pot!

Fr. Cesar (Metlika) vzpodbuja k zadružnemu delu, ki rešuje ljudstvo iz odesirskih rok.

G. Janislav Vrsalović kot zastopnik dalmatinskih zadrug se zahvaljuje, da ga je občni zbor izvolil v odbor. Dalmacija se nadeja od zadružništva velikih koristi in dalmatinci se bodo tudi krepko odzvali. Cudim se velikemu občekoristnemu delu, ki ga izvršuje „Zadružna zveza“. Zato bom z veseljem poročal v Dalmaciji o njem in priporočal „Zadružno zvezo“. (Živahno odobravanje.)

Dr. Krek naglašja k sklepu še, kako je potrebna ena velika in močna zveza na avstrijskem jugu. Ne jemljemo nikomur potrebne avtonomije, a veliko delo se more izvršiti samo z velikimi združenimi silami. (Živahna pohvala.)

O občnem zboru „Gospodarske zveze“ poročamo prihodnjaj.

Državni zbor.

Dunaj, 27. junija.

Domžalski dogodki.

Danes je „Slovanska zveza“ imela dolgo sejo, v kateri so bila na dnevnem redu razna pereča vprašanja. Kakor je znano, je minister grof Bylandt minoli teden odgovoril na dotične interpelacije glede dogodkov v Domžalah. Na prvi pogled je vsakdo mogel soditi, da je minister le tako odgovoril, kakor so mu poročali iz Ljubljane. To poročilo politične oblasti pa nikakor ne odgovarja vsem dejstvom, marveč je previdno zavito in prikrojeno. Po poročilu politične oblasti so bili le Slovenci volkovi, ki so kalili vodo jagnjetom. Sicer pa bode nadaljna preiskava dognala resnico. Da slovenski poslanci niso bili zadovoljni z odgovorom vlade, to je jasno. Vendar pa ni kazalo, da bi zahtevali nujno razpravo o vladnem odgovoru. Prvič bi za nujno razpravo ne dobili dvotretjinske večine, in drugič končni rezultat preiskave ni znan.

Da pa hoče osrednja vlada dognati golo resnico in da sama dvomi o popolni objektivnosti dotičnega poročila, izpričuje to,

kar je včeraj minister grof Bylandt v zasebnem razgovoru naglašal poslancu dr. Šusteršiču. Rekel je, naj naznanim klubcu da je predital le poročilo politične oblasti o izidu „dosedanjih poizvedeb“ in hoče objaviti končni rezultat vseh preiskav. To lojalno izjavo, ki ne potrebuje komentara, je „Slovanska zveza“ uzela na znanje.

Slovenska univerza.

To vprašanje je že več mesecev glavni predmet razgovorov, posvetovanj in pogajanj „Slovanske zveze“ z vlado, osebno z g. min. predsednikom baronom Gautschem. Iz raznih razlogov nismo obešali na veliki zvon vsega, kar je bila v tem oziru sklenila in storila „Slov. zveza“ in v njenem imenu načelnik g. dr. Šusteršič pri g. min. predsedniku. Iz zadnjih pojasnil v „Slovenču“ pa more slovenska javnost razvideti, da je „Slovanska zveza“ povsem storila svojo dolžnost in da je osebno dr. Šusteršič od vlade dosegel znano izjavo glede slovenske univerze. Končno v tej izjavi je, da je sedanja vlada vsaj enkrat javno in slovesno priznala kot opravičeno to zahtevo slovenskega naroda. Vlada je tudi Ljubljano priznala kot sedež bodoče univerze, oziroma pravoslavne fakultete. Nepovoljna pa je izjava, ker govori tudi o nemških predavanjih, torej o utraktivistični univerzi in o korakih, ki jih hoče vlada storiti v „doglednem času“. Ta „dogledni“ čas bi mogel trajati tudi deset, dvajset let. Ako vlada tako tolmači svojo izjavo, potem pač slovenski poslanci z njo nikakor ne morejo in ne smejo biti zadovoljni. To je včeraj dr. Šusteršič izpovedal g. ministrskemu predsedniku, to je danes soglasno izjavila „Slovanska zveza“ in sklenila, da vzdržuje svoj sklep, ki je v zvezi z italijansko fakulteto.

Kvotno vprašanje.

Tudi to za Avstrijo jako važno vprašanje je bilo danes predmet razgovora v „Slovanski zvezi“. Avstrijski parlament je izvolil deputacijo, ki naj z ogrsko deputacijo določi kvoto, to je porazdelitev obostranskih prispevkov za skupne državne izdatke.

Ogrska vlada pa je do 15. septembra odgodila ogrski državni zbor, preden je izvolil svojo kvotno deputacijo. Kdo naj sedaj določi kvoto, ki poteče s 30. junijem?

S 1. julijem kvota nima zakonite podlage in obostranski vladi si hočeta pomagati z „automatom“, to se pravi: Obe vladi bode plačevali skupnemu finančnemu ministru vsaka svojo kvoto, dasi ni zakonito določeno. Taka „avtomatična“ kvota je protizakonita. G. P. o v š e je kot član kvotne deputacije dobil nalog, da to mnenje izrazi v kvotni deputaciji. Isto bodo storili člani „Slov. zveze“ v novem nagodbenem ali takozvanem Derschattovem odseku.

Ogri in armada.

Vojni odsek je imel danes sejo. Poslanec Stein vpraša ministra za dež. brambo fcm. Schönauha, kaj hoče vlada ukreniti, ker ogrski parlament letos ni dovolil vojaških novincev. Minister je odgovoril, da je zastopnik le avstrijske dež. brambe, katere pa se ne tičejo dogodki na Ogrskem. Sicer pa je vlada storila vse potrebno, da se ne oslabi vojna moč države in ne ruši zveza z drugimi državami. Stein s tem odgovorom ni bil zadovoljen in je predlagal, naj pride v bodočo sejo vojnega odseka skupni vojni minister ali njegov namestnik, da pojasni stvar. — Ta predlog je obveljal z desetimi proti devetimi glasovom. To je menda prvi slučaj, da je sklenil odsek avstrijske zbornice, naj pride v sejo minister za obe državni polovici.

Začasni proračun.

Današnja seja se je pričela šele ob 12. uri, ker so bili mnogi poslanci v klubih in raznih odsekih. Predsednik grof Vetter je začetkom seje obžaloval ta nedostatek. — Nato sta govorila glavna govornika dr. Menger in nemški dr. Herold. Dr. Menger je govoril o kvoti, jezikovnem in vseučiliškem vprašanju. Dr. Menger se je zadnja leta jako unesel ter zagovarja na rodnostni zakon, ki naj bi tudi Slovanom določil nekaj pravic. Zbadljiveje pa je govoril dr. Herold proti češki univerzi na Moravskem, slovenskim vspešnim v Sleziji in sploh ostro napadal Čehe, ki so mu ogerčeno ugovarjali. Bil je velik hrup, posebno ko se Heroldu v stvarnih popravkih odgovarjali Fresl, Pontuček, Kouđala in Hrubi. Največji krik je nastal, ko je dr. Gross izjavil, da nemški uradniki zvesto izvršujejo svoje dolžnosti, dočim so češki uradniki le narodni agitatorji. — Po sklepnem govoru poročevalca dr. Bärenreitherja je zbornica z veliko večino sklenila nadrobno razpravo. Govorili so dr. Pommer, Schrott in vitez Wassilkov.

Dr. Pommer je strahovito z medeno rohnol proti sloven-

ski univerzi ter vladi napovedal najhujši odpor in boj. Zaničeval je po svoji navadi slovenski narod z „bindišarji“ in pretepači, ki ne zaslužio niti slovenske srednje šole, ampak le otroške vrtce za zanemarjeno mladino, norišnice in kaznilnice. Zastopnik celjskega mesta se je norčeval tudi iz slovenskega jezika, ki je po njegovi trditvi le mešanica češkega, ruskega in hrvatskega jezika. Govor gosp. profesorja Pommerja je bila res taka mešanica, da ni bila vredna resnega odgovora. Hotel mu je odgovarjati naučni minister dr. vitez Hartel, a je uvidel, da bi metal le bob ob steno. Tudi slovenski poslanci, ki so poslušali Pommerjevo „govorico“, niso hoteli poučevati Pommerja o slovenskih razmerah ter umivati zamerca.

Pommerju je priskočil na pomoč še profesor Kienmann, ki je vladi pretil z največjim odporom, ako ugodí Slovincem gledé univerze. Nato je zbornica v drugem in tretjem branju odobrila začasni proračun. Prihodnja seja jutri.

Cerkveni letopis.

K slavnosti 200letnice Božje poti v Kropi.

Kakor nevesta v bogati poročni obleki in z deviškim vencem na glavi pričakuje prijazna cerkev „Kapelca“ v Kropi častilcev Marijinih ob slovesnosti dvestoletnice Božje poti. Za to slovesnost je „Kapelci“ preskrbel kropski župnik novo obleko. Prezbiterij je lepo poslikan, okrog oltarja šamotni tlak okna slikana in za vso olepšavo in lepe vence je preskrbel kropska mladina.

Slovesnost se vrši 30. junija, 1. in 2. julija. Vsaki dan bodo tri pridige in več sv. maš. V nedeljo popoldan pa bo po sklepi pridigi, katero bo imel gospod svetnik Ažman iz Gorij, procesijsko z Najsvetejšim.

Vse mogoče zgodovinske podatke o Božji poti je zbral župnik Hoenigman v knjižici „Spomin na dvestoletnico Božje poti v Kropi“. Začela se je Božja pot leta 1705. Kakor navadno na Marijinih Božjih potih (n. pr. Lurd, sv. Gora in drugod) je tudi v Kropi Marija razodela svojo željo, da se ravno na tem kraju časti nevednim nedolžnim otrokom fantičem, ki so 22. rožnika 1705 našli podobo „Matere usmiljenja“, ki je še sedaj v velikem oltarju. Slika se je na čudežen način ohranila. V sled očividnih in izpričanih čudežev se je takoj pričela Božja pot na oni kraj, kjer se je našla in častila čudežna podoba. V malo letih se je sezidala cerkev in od daleč in blizu so romali verniki k „Materi usmiljenja“ in so pri Njej dosegli obilo milosti. Čudeže in prva romanja popisuje zgoraj imenovana knjižica in vse je bilo popisano tudi v zadnjih „Domoljubih“. Navdušenje za božjo pot k „Materi usmiljenja“ je koncem 18tega stoletja ponehalo, vendar ne popolnoma. Iz gotovih krajev so še do zadnjih let prihajali pobožni romarji h „Kapelci“.

Posebno pa imajo veliko ljubezen in spoštovanje do Matere Božje pri „Kapelci“, Kroparji sami. Da, oni so nekako ponosni na svojo „Kapelco“. Povsod se spominjajo „Marije iz Kapelce“ — povsod jo kličeje na pomoč. V vsaki hiši imajo njeno podobo. Če ima Kropar le kaj časa, jo mahne h „Kapelci“. Če pride kak tujec v Kropo, gotovo ga znanci peljejo h „Kapelci“. S posebnim bogastvom se Kroparji ne morejo ponašati. Večkrat jim je že huda predla, pa v svoji skromnosti in uboštvu so vedno ostali zvesti „Materi Božji iz Kapelce“. Mati usmiljenja jim je bila v tolažbo v žalostnih dnevih.

Industrija je v Kropi zadnja desetletja propadla in žalostno so Kroparji zapuščali domači kraj, zapuščali „Kapelco“. Hodili so po slovo k Mariji in šli so po svetu iskati vsakdanjega kruha. Komaj polovico toliko ljudi ni sedaj v Kropi, kakor jih je bilo nekdanj. Vsi ti kropski rojaki so si go'ovo v spominu ohranili „Mater Božjo iz Kapelce“. Ona jih je vodila in marsikaterega obvarovala, da se ni pogrzel v valovih zapeljivega sveta. Matere, rodod Kroparce, v tujini pripovedujejo svojim otrokom o „Materi Božji iz Kapelce“ in če je le mogoče jih pripeljejo v Kropo, seveda h „Kapelci“.

Tudi mnogo izobražencev je dala Slovincem Kropa. A ti vkljub svoji izobrazbi niso pozabili na Mater Božjo. Nobenega ni bilo, ki bi se bil sramoval, ampak vsak jo je ohranil v hvaležnem spominu.

Poleg intelligence je imela in ima še Kropa primerno veliko duhovnikov. Nekateri izmed njih so dospeli na odlična mesta in so bili veliki dobrotniki svojemu rojstvenemu kraju; kakor proš Zupan, deželni šolski nadzornik Šolar, monsignor Potočnik in drugi. Spodobiti se, da se jih Kroparji ob dvestoletnici hvaležno spominjajo. Sedaj živi devet duhovnikov iz Kroke. Osem od teh jih deluje v ljubljanski škofiji.

Vse po različnih krajih v različnih službah razpršene Kroparje vabi prijazna „Kapelca“ na slavnost prihodnjih dni. Otrgajte se te dni svojim skrbem in pohitite v Kropo k „Materi usmiljenja“. Vsi, do katerih pride ta glas, bodisi da so domačini

ali tujci, nekdanji romarji ali njih otroci, pridite k dvestoletnici Božje poti in gotovo vam ne bo žal, da ste postavili „Mater usmiljenja“. Tudi duhovniki domačini, kakor čujemo, skoraj polnoštevilno pohite v svoj rojstni kraj h „Kapelci“. Vse drugače, kakor navadno, bodo peli te dni „kapelski“ zvonovi. Saj nas bodo vabili k slavnosti, kakršne še ni bilo v tej cerkvi. Zbrani pred čudodelno podobo „Matere usmiljenja“ bomo klicali:

Pod Tvojim varstvom, Mati mila
Ne zmaga nas nobena sila.

Slovenska kršč. socialna zveza.

Slavnost v Gorjah.

Gorjanci po krepkih postavah in trdnem značaju pravi bratje naših značajnih Bohinjcev so preteklo nedeljo praznovali slavnost 25letnice svojega „Katoliškega bralnega in izobraževalnega društva“. Spodnje in Zgornje Gorje so vse pokrasili z narodnimi zastavami in mlaji, kjer pa ni bilo zastav, tam pa je bilo vse v zelenju. Slabo vreme je motilo slavnost, zadržalo marsikaterega gosta, vendar je bila z ozirom na slabo vreme udeležba bratskih društev kaj častna. Iz Ljubljane je prihitela „Slov. kršč. soc. zveza“ z zastavo z okoli 30 člani, „Društvo katoliških rokodelskih pomočnikov“ iz Ljubljane z zastavo in svojim pevskim zborom. Rokodelski pomočniki bili so predmet posebne pozornosti in kadarkoli se je oglasila njihova vznemirjena pesem, dvignila so se srca v navdušenju. Prihiteli so na slavnost belanski ognjegasci z zastavo, „Izobraževalno društvo“ iz Mengša z zastavo in večjo deputacijo, „Izobraževalno društvo“ iz Preske z zastavo, „Bralno društvo“ iz Železnikov z zastavo in „Kat. delavsko društvo“ z Jesenic z zastavo in tovarniško godbo, ki je tekom slavnostnih točk ves čas vstrajno svirala, dalje zastopniki izobraževalnega društva z Bleda, zastopniki delavstva iz Kroke, Kamne Gorice in Vevč. Na čelu z godbo in belanskimi ognjegasci, korakala so društva proti Spodnjim Gorjem. Na meji gorjanske župnije čakali so ob slavaloku udeležnike ponositi gorjanski fantje v narodni noši na konjih na čelu z veliko slovensko trobojnico. Njihov govornik je s krepkim glasom pozdravil goste, vabeč jih naj slede fantovski kavalkadi, ki jih povede med slovenske gore. Po okusnem zajtrku v Janovi restavraciji, podala so se društva v Gorje, kjer jih je čakal župan Žumer na čelu občinskega odbora, domače bralno društvo in ognjegasci z zastavama, dekleta v narodni noši in trebojnimi trakovi preko prs. Pri srčen je bil pozdrav. Slovensko dekle je ponudilo slavnostnemu cerkvenemu govorniku g. prof. Tomo Zupanu v znak slovenske gostoljubnosti hleb črnega kruha s soljo. Na poti v cerkev so domači ognjegasci vzorno delali red. Na poti v cerkev mimo prijaznega društvenega „Gorjanskega Doma“ so gostje z navdušenimi „Zivio“-klici pozdravljali posebno gorjanske fante, ki so s svojim nastopom vse očarali. V cerkvi je bilo zbranih devet društvenih zastav. Cerkveni propovednik monsig. gospod Tomo Zupan je pozival zbrane, da lepi kakor naša domovina, bodimo lepi tudi mi napram sebi in svojemu bližnjemu. Zaključil je s pozivom slovenski mladini, naj pomni, da rešitelj svetu bode Slovan. — Po sv. maši, pri kateri so prepevali gorjanski pevci, so se društva podala pred dom v Gorjah umrlega pisatelja Toneja Samostala, ki je ustanovil gorjansko bralno društvo, iz katerega so vzklila potem ostala gorjanska društva. Slavnostni govor je imel tu društveni ustanovnik nadučitelj iz Št. Vida, gosp. Janko Žirovnik. „Slava Toneju Samostalu“ je zaorilo iz grl zbranih Gorjancev in njihovih gostov, zastave so se klanjale pred domom moža, ki je dejansko ljubezen izkazoval svojim rojakom. Slavnostni banket se je radi slabega vremena moral vršiti v lepi hranilnični hiši. Postrežba gostilničarja g. Kunstelnja je bila izborna in naravnost velikomestna. Domači kapelan g. Capuder je nazdravil gostom, monsig. Zupanu, nadučitelju Žirovniku, ljubljanski „Zvezi“ in ostalim društvom, ter povdarjal potrebo skupnega dela na verski podlagi. G. prof. Tomo Zupan je napiljal domačemu župniku svetniku čast. g. Janezu Ažmanu, županu Žumru, obč. tajniku g. Žumru, domačemu kapelanu in vsem, ki so se trudili za prosopeh društva. Nadučitelj g. Janko Žirovnik se je zahvaljeval za povabilo in klical „Bog daj Gorjancem še veliko blaga od društva!“ Č. g. župnik Ažman je razvijal, kako se je iz tega društva razvilo vse drugo. Naj bi društvo delovalo dalje v dosedanjem smislu: „Za krst častni in sladko besedo materino“. Nato so nastopili jeseniški tamburaši, katerih dovršeno sviranje je izzivalo splošno odobravanje. Popoldne so domači igralci igrali igre „Divji lovec“, katero je pa metile deževje. Kolikor smo mogli v takih razmerah videti, smo opazili, da so bili vsi igralci večši svojih nalog. Vmes so zapeli nekaj lepih pesmi pevci „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane“ ter tako povzdignili slavnost. Naj bi še velikrat pohiteli na take slavnosti, bodreč

ljudstvo za dobro in lepo! Na slavnost je dešlo tudi več brzojavk. „Bralno društvo iz Železnikov“ je klicalo v svoji brzojavki med drugim: „Živele bratsko društvo, živele katoliško-narodna misel, živele zavedni Gorjanci!“ Brzojavke so nadalje poslali: „Kat. izobraževalno društvo na Mirni“, iz Ljubljane: Šoukal, Bizjak, Misič, Gostinčar, Rakovec, Mesar, Lebeda; iz Mengša Baloh. Poročilo zaključujemo z brzojavko dr. Šusteršiča, ki se glasi: Iskreno pozdravljam velezaslužno društvo in zbrane goste. Bog pomози še nadaljnjih 25 let! Živele slovenska domovina!

„Katoliško slovensko izobraževalno društvo pri Devici Mariji v Polju“ in „Krščansko socialno strokovno društvo papirnih delavcev v Vevčah“ vabita na slavnost blagoslovljenja zastave, ki se vrši v nedeljo, dne 9. julija 1905. Spred: Dopolodne. Zborovanje zastopnikov slovenskih delavskih društev. Ob 8. uri sv. maša v župni cerkvi pri Devici Mariji v Polju za udeležence zborovanja zastopnikov slov. delavskih društev. Cerkevno opravilo je tudi ob 10. Ob 9. otvoritev zborovanja zastopnikov slovenskih delavskih društev. Govore delavski zastopniki iz vseh slovenskih pokrajin. — Popoldne. Ob pol 2. popoldne zbiranje udeležencev pred „Društvenim domom“ in skupni pozdrav vseh društev. Ob 3/4. odkorakaje udeleženci z zastavami na čelu v cerkev pri D. M. v Polju. Nova zastava se blagoslovi ob lepem vremenu pred cerkvijo na prostem, ob neugodnem pa v cerkvi. Po blagoslovljenju zastave: Slavnostni govor, govori dr. Janez Ev. Krek. Po slavnostnem govoru: Obhod od cerkve po bližnji okolici na vrt gosp. župana Dimnika, kjer se vrši ljudska veselica s petjem, sviranjem slavne tovarniške godbe in tamburanjem.

Delavsko in izobraževalno društvo v Preski priredi prihodnjo nedeljo, 2. julija izlet na Brezje, kjer bo ob 10. sv. maša, popoldan pa litanije. Vabimo vse, ki se zanimajo za društvo.

Strokovno društvo za delavstvo kranjske industrijske družbe na Savi pri Jesenicah priredi prihodnjo nedeljo predavanje. Predaval bo g. Jožef Gostinčar iz Ljubljane.

Hvala vrlenu možu. Iz Gorij smo dobili naslednjo izjavo: O priliki 25letnice „Bralnega in katol. izobraževalnega društva v Gorjah“ je bilo sklenjeno v odborovi seji poslati posebno zahvalno pismo častnemu članu, tukajšnjemu rojaku gosp. Ivanu Zalokarju, duhovniku v Bridgeville v Ameriki za njegovo naklonjenost, podporo in pežrtvovalnost, ki jo je izkazoval društvu od njegovega početka do danes s prošnjo, da ostane društvu zvest in naklonjen tudi še za naprej. Bog ga živi še mnogo let!

Veselica „Delavskega bralnega društva v Kamni Gorici“ je v nedeljo, dne 18. t. m. dobro uspela. Vrlo dobro so igrali domači igralci in tudi mešan pevski zbor je pel krasno pod spretnim vodstvom svojega pevovodje Kappusa. Tudi gmotni uspeh je bil dovoljen, ker je bilo približno 100 kron čistega dobička.

Kandija in Novo mesto.

Iz Kandije pri Novem mestu, meseca junija.

Nekateri poredneži so na čast in zasluge g. Plantana za doletenjsko železnico, prekrstili novomeški takozvani „Gemiste Zug“, to je večje število malih hišic nad obzajem. Krke v „Plantanov vlak“, kar bo edino ostalo Novomeščanem od svojega poslanca-rojaka v spomin od poslaniškega delovanja. Pač drag spomenik! Sedaj čakajo, da si ga pride gosp. Plantan ogledat in da prevzame častni posel tega vlaka kot „zugfirer“ in da izreče sladkodoneči „fertik“, jo popihne čez Gorjance k našim sosedom Belekrancem, kateri bodo skoro s tem zadovoljni, ako ne bodo golaž pomagali.

Kandija napreduje! Neverjetno veliko se izdaja za naše okolnosti v Kandiji. Meščani nas tudi v tem oziru zavidajo. Le žal, da ni pravega situacijskega stavbenega načrta za vse stavbene parcele. V korist bi bilo posameznim posestnikom in občnemu gospodarskemu napredku. Stavbe bi imele veliko večjo vrednost, ako se stavijo v redu in v pravilni črti, kar se pozneje težko popravlja. Obenem se dela lahko kanalizacija in potrebni dohodi, česar vsega sedaj ni. Gospodarski odsek Kandije bi tega ne smel prezreti, dasi gre na roko kjerkoli more stavbojčim s prijaznimi nasveti in opomini. Ravno to je privlačna moč, ki ljudi nagiba, da zadnje čase raje vsak tu zida nego v mestu, ker se na ta način umakne nepo-

trebnim sitnostim, kakor se dogaja v mestu, posebno zadnji čas.

Kandija se še ne združi takoj z Novim mestom! Veseli smo Kandijanarji, da nismo šli v past, ki so jo nam bili nastavili Novomeščanje, četudi jim je bil prišel za vado g. Hein sam. Znano nam je, kako postopa vladajoča novomeška stranka s svojimi mestnimi posestniki in obrtniki, ter davkoplačevalci sploh, katere terorizira, kjerkoli more. Nasprotno dela izjeme pri uradništvu, če tudi ne plačujejo uradniki vinarja občinskih prispevkov. Uradništvu prepušča večino v mestnem odboru, ki svojevoljno gospodari, brez ozira na davkoplačevalce, da se le njihovim ugodnostim ustrezajo. Stranka, ki ima sedaj mestno upravo v svojih rokah, je liberalna in ima v svojem programu svobodo in napredek, kakor se pa opazuje, nima tega za občane-davkoplačevalce, ker jih prezira povsem in jim odteguje svobodo. Se več drugih vzrokov smo imeli, vsled česar smo odklonili združenje z mestom. Dokler se razmere ne predrugačijo, naj meščanje nikar ne pričakujejo, da bi se jim izpolnila njih vroča želja. Mi smo za svobodo in napredek v pravem pomenu, i to ostanemo!

Meščanje pa nam groze z bojkotom, ako se ne vdamo! Pogosto povdarjajo, da živimo Kandijanci od meščanov, da nas odslej ne bodo več podpirali, ampak nas celo bojkotirali. To so sploh grožnje brez smisla, kajti meščanje niti mestnih obrtnikov ne marajo podpirati; ampak raje tujce, četudi so isti dražji in njih izdelki slabjši. Dokaz temu so stavbena dela pri mestni hiši. Vsa dela so se oddala tujcem, domačine so odklonili iz neznanih vzrokov. Kako se naj ponašajo potem, da nas Kandijance žive, ko še domačin ne marajo? Dela se pa tudi kar očitno proti nekaterim mestnim ali domačim obrtnikom, baje radi tega, ker se ne marajo slepo pokoriti nekaterim kolovodjem. Strašilo z bojkotom proti nam Kandijancem je brez smisla, dokler boste delali proti domačim obrtnikom in proti meščanstvu.

Zakaj Kandija tako narašča? Tega so meščan sami krivi, ker delajo stavbojčim brez potrebe sitnosti. Sliši se večkrat tarnanje, da bi rad ta ali oni zidal, pa si ne upa radi nekaterih občinskih odborikov in raznih nepoklicancev, ki delajo zapreke v kvar stavbitelju in gospodarju. Nekemu peku so naročili, da ima za peč zidati 20 metrov visok dimnik v tovarniški kem smislu. Druga so kaznovali za 100 kron, ker ni zidarje naznanil, katerim je delo izročil. Tretjemu so preklicali stavbeno dovoljenje ko je stavbo dovršil po prvotno dovoljenim obsegu. Četrtemu ne puste niti hiše na pročelju osnažiti, dasi je ista na javni cesti in skrajno potrebna. Enemu so izposlovali, da je bil primoran zapreti svojo gostilno katera je obstala že nad sto let, itd. Vse to je krivo, da si slednji pomaga iz mesta. Nasprotno ni tega pri nas v Kandiji; zato bode kmalu Kandija obsejnejša nego mesto. Pravični smo pa tudi vsem enako, pri nas ni razlike vsled političnega mišljenja. V mestu imajo dve meri: eno za liberalne Slovence in Nemce, drugo pa za kat.-narodne Slovence. Ta mera je pa jako pičila in se večkrat čisto izgubi. Ako bode šlo tako naprej, bode kmalu silili novomeški posestniki, da oni pristopijo h Kandiji, kjer bi brezdvomno dobili več svobode in pravice.

Rusko-japonska vojska.

Ruska obramba.

London, 27. junija. „Daily Telegraph“ javlja iz Tokia: Rusi, ki so prodirali čez Nančandčen proti jugu, so pa s težkimi izgubami v divjem neredu bežali proti severu, so šteli 3000 mož. Tvorili so del frontne črte, ki se razteza 12 in pol milj severno od Nančandčena. Namen operacije ni bil samo poizvedovalen, ampak nameravali so ustaviti japonsko prodiranje. V nančandčenski črti je nastavljenih 20.000 mož pehote in topništva, med njimi general Madorilov, ki je organiziral kitajske roparje. Mesto je eno najimovitejših na cesti iz Bujana v Kirin. Ima 800 hiš; v mestu je nagromadenih sila veliko živih in poljskih pridevkov. Griči so kaj pripravi za vojaška opirališča in tu poizkušajo Rusi zasedati ozemlje in se kolikortoliko ustavljati.

Napad na levo rusko krilo.

Peterburg, 27. junija. Peterburška brzojavna agencija poroča, da so v Godstadanu zapazili, kako se močne japonske čete koncentrujejo proti levemu ruskem krilu. V Koreji so prodirajoči Japonci nasočili 22. t. m. kazake, ki so se umaknili proti severu. Japonska predstraža stoji ob črti Čačudegi-Pugotin.

Angleške želje.

London, 27. junija. „Times“ razpravlja čisto resno o že večkrat diskutira-

nem vprašanju, da Japonci name-ravajo napasti Ruse v bal-tiškem morju in obstrelje-vati celo obrežje. List se bavi z vprašanjem, kje si bo Togo izbral opira-lišče za brodove in meni, da iz zato bili najbolj pripravi Allandski otoki.

Japonski glasovi o japonskih uspehih.

London, 27. junija. List „Iji Shimp“, ki izhaja v Tokiu, poroča: General Linjevič zapušča svojo prvo črto in Japonci bodo kmalu zasedli Hailunčen, kjer obkoljujejo od dveh strani neki ruski polk. Ruske predstraže so od Godokana oddaljene okoli 42 angleških milj. — Neki ruski častnik, ki je došel v Moji, zagotavlja, da Japonci zelo napredujejo. Neprestano trčijo skupaj poizvedovalci s pehotnimi polki. Med majem in junijem je deževalo samo dvakrat. — List „Nippon“ trdno upa, da bo Ojama porazil Linjeviča tako usodno, kakor Togo Roždestvenskega Japonska armada, ki je zasedla v severni Koreji Kyongsyong, je prodrla že 25 milj proti severu.

Preiskava o Steslju.

Peterburg, 26. junija. Preiskovalna komisija, ki raziskuje kapitulacije Port Arturja, bo prihodnji teden zaslišala generala Steslja.

Ponosni zdravniki.

Peterburg, 27. junija. Kuropatkin in Linjevič sta večkrat predlagala, naj več zdravnikov in bolniškega osebja dobi odlikovanja ali pa kak red. Toda vojaški zdravniki v Mandžuriji odklanjajo vsako odlikovanje, češ, da store le svojo dolžnost in služijo domovini in človeštvu.

Na Koreji.

Peterburg, 27. junija. V korejskem ozemlju se je vrglo na naše čete severno od Siaušena 200 sovražnikovih konjenikov in en polk pehote, ki je prišel iz Kaušena.

Položaj na bojišču.

London, 27. junija. Iz Tokia poročajo „Daily Telegraphu“, da se po vseh japonskih mestih zbirajo čete, ki so odposlane na pomoč Ojami. Domneva se, da je ruska vojska, ko je prevzel poveljstvo Linjevič, štela 117.000 mož. Odtodaj je dobila 135.000 mož ojačenj. Tem je treba prišteti 50.000 ranjencev izza Mukdena, ki so se povrnil k vojski. Iz Rusije je prišlo okoli 60 topov, tako da ima Linjevič 900 topov. Na Japonskem je 70.000 ruskih vjetnikov.

Kako je v Vladivostoku.

London, 27. junija. „Daily Telegraph“ poroča iz Nagasakija: Ruski vjetniki pripovedujejo, da sestoji vladivostška posadka iz treh korov in da prihaja vsak dan okoli 1000 mož ojačenj iz Ruske V pristanišču so usidrane križarke „Bogatir“, „Rossia“ in „Gromoboj“, potem dve oklopni križarici in pet torpedovk. Torpedovke in podmorski čolni semtertja zapuščajo luko in gredo na visoko morje.

Nedostatki pri ruskem rdečem križu.

O nedostatkih med ruskimi vojaškimi zdravniškimi napravami na bojišču piše strokovnjak dr. Pezold v „Münchener Medizinische Wochenschrift“. To poročilo se nanaša na uradne referate ruskih vojaških in prostovoljnih zdravnikov. Ruski rdeči križ ima 166 kolon, 22.400 postelj, 455 zdravnikov in 15 milijonov premoženja. Doslej je porabil deset in pol milijona rubljev. Kakor znano, se je tu mnogo poverilo; tudi druge potratnosti so se godile. Tako je n. pr. opremil nek ruski nadkonje-niški mojster kolono 5 zdravnikov in 50 bolniških postelj; sam pa je zase rabil 4 konje, 2 kuharici, 2 služabnika in 13 velikanskih zabojev. Delovati ta oddelek sploh ni želel, ker so jo lepega dne popihali vsi ti zdravniki in uslužbenci. Vojaška zdravniška organizacija je zelo nedostatna, čezno se pritožujejo vsi zdravniki. Vodstvo ni enotno, šefni zdravniki niso neodvisni, transport bolnikov, prva pomoč in uprava bolnic ni urejena. Zdravniki ječe pod zabito rusko birokracijo; pisarjenja imajo čez glavo, pravo potrebno delo pa pri tem trpi. Če pomanjka v bolnišnicah prostora, pa brezobzirno pomečejo ven vse druge ranjence; tako pridejo iz bolnic še ne popolnoma ozdravljeni in zanemarjeni vojaki; Japonci jim pravijo „razcapani“. Ruski zdravniki so požrtvovalni in storijo kar moreje; težijo, da jim ne dajo potrebnih instrumentov in da so živila neprimerna za bolnike — zato nastanejo med bolniki griža, črvesni katar in legar. Bolniški vozovi Rusov so popolnoma nepripravi, posluževati se morajo dvokol-nic, ki jih rabijo Mandžurci in nimajo peres. Japonski rdeči križ pa je izborne organi-zovan.

Mir se bo sklenil?

Washington, 26. junija. (Reuter.) Rusija in Japonska sta obvestila Roosevelta, da se bodo sešli pooblaščen-

ci miru v prvitretjini meseca avgusta v severnih zveznih državah.

Roosevelt je odgovoril obema državama, da želi, naj se snidejo pooblaščenca že 1. avgusta ali pa kmalu zatem. Pričakujejo, da bodo že jutri proglasili imenovanje pooblaščenca.

Nagodbeni odsek v državnem zboru.

Zbornica ima dva nagodbena odseka. Noveši se imenuje tudi Derschattov, ker ga je ta sprožil z ozirom na ogrsko krizo. Zboroval je takoj po javni seji. Min. predsednik baron Gautsch je izjavil: Avstrijski parlament je izvolil kvotno deputacijo, ki pa sama brez ogrske deputacije ne more določiti kvote. Obe vladi hoče prispevati v dosedanjem razmerju v pokritje skupnih državnih stroškov, ker tako določa pragmatična sankcija in nagodba iz l. 1867. Vlada pa upa, da v dognednem času tudi na Ogrskem nastopijo normalne razmere. Vlada je tudi vprašala ogrsko vlado, kaj misli storiti glede trgovinskih pogodb. Dobila je odgovor, da se ogrska vlada udeleži obravnave, ko jo povabi minister za vnanje stvari. Ker potočeta trgovinski pogodbi z Bolgarijo in Švico, treba bode začeti pogajati se do 1. sušca 1906. Poslanca Stransky in Bareuther sta naglašala, da s 1. julijem nastane med Avstrijo in Ogrsko razmerje, ki ne soglaša z zakonom. Dr. Šusteršič izjavi, da s 1. julijem nastopi v važnih vprašanjih „ex lex“, to je situacija izven zakona. Da se to prepreči, morda le kaže, da avstrijski parlament zakonitim potom določi kvoto, seveda v taki obliki, da si ne veže rok glede nadaljnih pogajanj z Ogrji. Dr. Kramar predlaga pododsek 9 članov, ki naj čimprej sestavi konkretne predloge. V pododsek so bili izvoljeni: Axmann, Bareuther, Bobrznyski, Fořt, Menger, Morsey, Prade, Schwegel in Šusteršič. Min. predsednik baron Gautsch je še enkrat naglašal, da je vlada, oziroma Avstrija, dolžna in ne samo opravičena, še nadalje prispevati k skupnim stroškom. S to izjavo pa mnogi poslanci niso zadovoljni, ker s 1. julijem v istini nastane „ex lex“.

Izjava nemškega cesarja.

„Petit parisien“ poroča, da je izjavil nemški cesar zastopniku neke velevalsti: „Mi vzdržujemo z domoljubnimi žrtvami nemškega ljudstva vedno za vojsko pripravljeno mogočno armado. A kljub temu ima armada nalogo, da je pripravljena le za obrambo. Nemčija ne bo nastopala v Evropi nikdar agresivno, če ne bo prisiljena, kar pa je malo verjetno, ker naši sosedni narodi trajno napredujejo v civilizaciji.“

Revolucija na Ruskem.

Dne 26. t. m. je nastal v Lodzu po štiridnevni bojih počasi mir. Proglašeno je vojno stanje in došli so trije generali. Po polnoma je ustavljen železniški promet, cestna železnica ne vozi in plinove razsvetljave ni. Vojno stanje je razglašeno za celi loški okraj.

Varšavski generalni guverner je dobil pravice višje vojaške oblasti. — V Čenstohovu so predčerašnjim vrgli jako veliko bomb na državna poslopja in med vojaške patrulje. Med vojski in vsaši so bili krvavi boji, v katerih je bilo ubitih nad 200, ranjenih pa nad 500 oseb.

Ker so vzbruhnili na Ruskem nemir v bližini pruske meje, so dobili pruski polki ob meji povelje, da morajo ostati pripravljeni v vojašnicah. Policija strogo straži vse prodajalnice, trgovine za puške in strelivo. Prometna železnica v Rusijo je ustavljena.

V Lodzu so došli trije pehotni in dva dragonska polka. Skosami oboroženi kmetje so poizkusili vdreti v Lodz. Poročajo, da so vzbruhnili kmečki nemiri v saratovski guberniji in drugod.

Velika nesreča se je zgodila preteklo soboto v artiljerijskem skladišču pri Peterburgu. Neki polkovnik in dva vojaka so basali kroglice z novim razstrelivom, ki je pa razpočilo in ubilo polkovnika in oba vojaka. „Słowo Polskie“ poroča iz Varšave, da so delavci jako razburjeni, ker se je govorilo, da bo moralo pod orožje samo v Varšavi 26.000 rezervistov. V Ivanovem Vonesenskem so priredili delavci shod, ki so ga razgnali kazaki in ob tej priliki ustrelili 28 oseb, med njimi tudi otroke in žene. V Kovelu in Jusulu so bili veliki protijudovski izgrezi. Mnogo tveganje za notranje stvari je prepovedalo izdajati za dobo enega meseca moskovski list „Večernaja posta“. Lvovska „G-zeta Narodova“ poroča, da izpremembe določil za Poljsko niso zadovoljile in ne bodo pomirile prebivalstva, marveč bodo

povzrečile še hujšo agitacijo proti obstoju čemu državnemu redu. „Vossische Ztg.“ poročajo iz Peterburga: Rusija stoji pred važnimi dogodki. Nazadnjaške vladne odredbe, ki so sledile carjevemu govoru zastopnikom zemstev, se razburile do skrajnosti duhove. Vse sili k odločitvi. V Moskvi se je včeraj sešel nov shod zastopnikov zemstev, 30. t. m. se vrši shod zastopnikov mest in 3. julija splošni shod ruskih plemičev. Resni možje, ki niso pristaši prekucije, zagotavljajo, če car ne zagotovi do takrat ustave, nameravajo proglasiti v Moskvi začasno vladno. Razne stranke se se že sporazumele. „Ljubši nam je grozen konec, kakor pa vedni strah brez konca“ je geslo strank. Pri tem načrtu računajo tudi na sodelovanje vojaštva.

Proti vstašem na Kreti.

Carigrad. V Kaneji delajo vele vlasti priprave, da ojačijo z internacionalnimi četami orožništvo v Sfakiji, kjer Kenduros zbira vstaško četo.

Spor med Švedsko in Norveško.

V včerajšnji seji švedske zbornice je naglašal Berg, da švedski državni zbor ne more priznati toliko časa Norveške kot samostojne države, dokler ne bodo izpolnjene opravičene švedske zahteve. Liebhander je izjavil v imenu desnice, da se mora odločno nastopiti proti prekucijskemu nastopu Norveške.

Spletke radi Maroka.

Iz Pariza poročajo, da se ugodno reši spor med Nemčijo in Francosko zaradi Maroka. Španski minister za zunanje stvari Montero Rios se je posvetoval z nemškim poslanikom Radovitzem o maroškem vprašanju. Madridski list „Herald“ pozivlja Francosko, naj se udeleži konference, ki jo želi maroški sultan, da ne bo odločevala Nemčija sama. Prihodnje sredo izroči nemški poslanik francoski vladi odgovor na njen dopis glede maroškega vprašanja. Francozi trdijo, da vztraja Nemčija pri zahtevi, naj se skliče konferenca, na kateri naj bo zastopana tudi Francoska. Če se Francoska ne udeleži konference bo nadaljevala Nemčija sama pogajanja in ne bo priznala pogodbe, ki sta jo sklenila z maroško vlado Angleška in Španska.

Dasi upajo na mirno rešitev spora med Francosko in Nemčijo, se vseeno Francozi boje, da vzbudne zaradi Maroka vojska med obema državama. Da računa Francoska na vojsko, dokazuje poročilo iz Peterburga, ki naznanja, da je pozval francoski generalni konzulat v Peterburgu rezerviste, naj podpišejo izjavo, da vstopijo za slučaj mobilizacije v armado. Iz Varšave pa poročajo, do so dobili francoski rezervni častniki povelje, naj takoj odpotujejo na Francosko, kjer vstopijo v armado. Razni listi trde, da delajo Angleži za vojsko med Nemci in Francozi. Baje želi Angleška tudi nove trozveze, ki naj bi jo tvorile Rusija, Francoska in Angleška, ker se boje vedno vplivnejše Nemčije, ki jih izpodriva na svetovnem kupčijskem trgu.

Poljaki na Nemškem.

Nemški Poljaki se branijo tako junaški da razumni Nemci sami uvidevajo brezuspešnost šovinistiške politike. Nemški centum se odkrito in z vso energijo poteguje za Poljake. (Köln. Volksztg. št. 504.) Sedaj so se pa oglasili celo nemški učitelji na Poznanskem. Posener Lehrerverein se je izrekel proti zatiranju Poljakov, pred vsem proti temu, da se bije v obraz vsem načelom pedagogike in zahteva nemški pouk v ljudski šoli. Učiteljsko društvo je namignilo „Ostmarkverein“, naj se ne vtika v šolo, g. rektor Driesner je označil politiko vlada kot „šovinistično“ in „zbadljivo.“ Resolucija protestira proti temu, da se v šolo uvajajo politični nacionalni boji.

Dnevne novice.

Liberalci in slovensko vseučilišče. „Slov. Narod“ se jezi na naš članek o slov. vseučilišču, ki je pa popolnoma resničen. „Narod“ pravi, da mi ne vemo, da je dež. zbor soglasno sklenil naj se nekateri predmeti na bodočem vseučilišču predavajo v nemškem jeziku. Take resolucije dež. zbor ni nikdar sklenil, pač pa je dež. zbor sprejel dr. Tavčarjev (!) predlog: Vlada se pozivlja, da čim prej pri drž. zboru izposluje ustanovitev vseučilišča v Ljubljani z bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto, koja bi ustrezala zahtevam slovenskega naroda, ki bi ustrezaje zahtevam celokupne države združevala pod svojim okriljem mladino vseh narodov avstrijskega juga. Kakor smo že včeraj omenili, se je pokazalo sedaj iz te resolucije kopito nemško-slovenske zveze in je morda Schwegel, ko je zanj najel dr. Tavčarja, mislil na

nemška predavanja, katerih pa v besedilu resolucije ni. S tako zahrbtno akcijo liberalno nemške slovenske zveze nikakor ni identično sedanje zastopstvo katol.-narodne stranke v kranjskem dež. zboru niti naše parlamentarne zastopstvo. Kar se tiče spomenice župana Hribarja, je dobil takoj, ko je poizvedoval pri našem državnoborskem zastopstvu glede nemškega pouka na „slovenskem“ vseučilišču odgovor, da bi bila to prenevarna koncesija in setudini nikdar ni izjavilo naše parlamentarno zastopstvo v Hribarjevem smislu. Kljub temu se je župan Hribar usiljeval vladi s takimi koncesijami. In to moramo odločno zavrniti. Naši liberalci uživajo neomejeno slavo, da so take neopravičene koncesije prinesli vladi kar na krožniku Cemu torej zdaj „Narod“ izprevrča resnično dejstvo in se tako žene za nemška predavanja, da celo pedtika kranjskemu dež. zboru resolucijo, ki je nikdar sklenil ni? Če se je v predloženi resoluciji pokazalo samo kopito slovensko nemške zveze, se pa v tem postopanju kaže že ves tihotapski značaj te za slovenstvo tako škodljive zveze.

Kaj je resnica o vladni izjavi glede slovenskega vseučilišča.

Ker zadnji čas „Narod“ hoče slovensko javnost slepiti z raznimi v uredništvu izmišljenimi pripovedbami, med katerimi tudi trdi, da je baron Gautsch dr. Šusteršiča „kratkotomalo ven vrgel“, podamo v naslednjem kratko resnično poročilo v zadevi slovenskega vseučiliškega vprašanja izza zadnjega časa. Iz tega sledi, da je edino „Slovenska zveza“ tista, ki je res delovala za slovensko vseučilišče in dosega la vspehov. Vse drugo, kar si „Narod“ izmišlja, je sad fantazije onemoglih ljudi, ki so s svojo nesposobnostjo temu vprašanju le škodovali. Stvar se je tako razvijala: Že v zadnji dobi Körberjevega ministrstva, ko se je „Slovenska zveza“ združila z Mladočehi v obstrukcijo in je Körber poizkušal doseči ustavljenje obstrukcije se je od „Slov. zveze“ Körberju naznanilo, da „Slov. zveza“ temeljem znanega pakta z Mladočehi privoli v opustitev obstrukcije pod raznimi pogoji, med katerimi je stal v prvi vrsti kot „conditio sine qua non“, da se osigura ustanovitev slov. vseučilišča. Po dr. Körberjevem padcu je dr. Šusteršič min. predsedniku Gautschu podal pismeni promemoria, v katerem je kategorično zahteval oživotvorenje slov. vseučilišča. Baron Gautsch se je že takoj takrat prijazno izjavil o tej zahtevi, pozneje pa ko se je šlo za prvo branje vladne predloge o Roveretu so zastopniki „Slov. zveze“ oficijelno intervenirali pri vladi za slovensko vseučilišče. — Dobili so takrat in sicer je to bilo meseca aprila letošnjega leta dokaj poveljne izjave od min. predsednika barona Gautscha in med njegovo boleznijo od začasnega voditelja ministrstva ministra za notranje zadeve grofa Bylandta. — Bolezen barona Gautscha je onemogočila nadaljne korake, vendar so tedanje izjave barona Gautscha in grofa Bylandta napotile „Slov. zvezo“, da je v prvem branju vladne predloge o Roveretu podala le kratko izjavo. Ko se je potem začelo, da bo baron Gautsch v debati o proračunskem provizoriju podal izjavo glede moravskega vseučilišča, je „Slov. zveza“ soglasno sklenila zahtevati od min. predsednika, da poda pri prvem branju proračuna tudi obvezno izjavo glede slov. vseučilišča. Baron Gautsch je bil takrat to zahtevo odklonil in pristavil, da ostane prisvoji prvotni izjavi, oddani spomladi dr. Šusteršiču, da bode vlada podala izjavo o slovenskem vseučilišču v proči. odsek upovodom razprave o proračunu zavi-soke šole, kar pa bi bilo sedaj šele v jeseni. Nato je, kakor znano, dr. Šusteršič v zboru načelnikov, dne 20. t. m. ugovarjal zoper vladni program parlamentarnega dela v tem zasedanju, v katerem se je nahajala tudi predloga v Roveretu. V klubovi seji je potem „Slov. zveza“ enoglasno sklenila, da se ne zadovolji s tem, da bi vlada še le povodom razprave proračuna visokih šol podala izjavo glede slov.

vseučilišča. Dr. Šusteršič je potem baronu Gautschu ta sklep „Slov. zveze“ pismeno naznanil. Posledice vsega tega položaja so dogodki v znani seji proračunskega odseka in vladna izjava o slov. vseučilišču. Edina zasluga „Slovenske zveze“ je, da se je dosedlo, kar je bilo sploh mogoče v tako neugodnih razmerah, koje so zakrivila zgolj naši liberalci po izdajalski zvezi z Nemci. Presmešno je torej, ako „Narod“ Hartlovo izjavo pripisuje Plantanu. Kaj takega niti „Narodova“ „inteligencia“ ne more verjeti. Plantanova nerodnost je tudi to akcijo le kvarila, kakor vse, kamor se utakne ta pošteni notar. Med jugoslovanskimi poslanci vlada vsled „Narodove“ pisave obča veselost.

Alojznik dr. Tavčar Dr. Tavčar neče prej mirovati, dokler se ne zvrže v javnost vsa njegova klerikalna biografija. Nismo mu hoteli očitati v „Slovenecu“ doslej, da je star Alojznik, a on nam pripoveduje zdaj to na način, ki kaže njegovo omiko v kaj čudni luči. Dr. Tavčar pravi, da je bil res dve leti v Alojzijevišču. Elini spomin, ki nam ga priobčuje, je ta, da je jedel v škofovi hiši salato in fižol. Kaj je jedel, to edino mu je ostalo v spominu. Potem pripoveduje, da je kot odvetnik pisal knezoškofu dr. Missli, „da bi rad plačal, kar je svoj čas v Alojzijevišču zajedel.“ Torej samo kuhinjo je spoštoval v Alojzijevišču ta čudni Alojznik. O tem, kar se je v zavodu naučil, ne pripoveduje nič; morda res ni bilo mnogo, če ga sodimo potem, da je tudi tedaj mislil le na to, koliko bi zajedel... Kakor kmet v gostilni zarožlja v žepu s tolarji, tako je torej dr. Tavčar vprašal dr. Missli: Koliko sem zajedel? Dr. Missli kot inteligenčen mož se je silno začudil nad takim kuhinjskim vprašanjem, in mu je rekel, da seveda nič ne računa, če pa hoče za hišo kaj dati, svobodno mu! In zdaj se baha dr. Tavčar, da je dal denar za — klavir! Upajmo, da ima ta klavir boljši glas, kakor pa tisti stari politični fagot, na katerega igra dr. Tavčar v Schweglevem orkestru! Dr. Tavčar pokaže nazadnje vse svojo omiko v sklepnem stavku: „Pač res, pop ostane pop, če ga tudi ocvreš.“ Tako se on ne more v svojih mislih ločiti od kuhinje. Njegova domišljija se bavi torej z vprašanjem, kak bi bil pop, če bi ga ocvrl. Ocvrte piške so mu znane, a ocvrt pop — še tega manjka na njegovi mizi. Koliko bi to stalo — bäh, saj imamo denar! Pač res: Dr. Tavčar je bil samo dve leti v Alojzijevišču. Edino na ta način si moremo razlagati, da se njegova omika ni povzdignila na višjo stopinjo. Misleč le na cvrtje, solate in fižol, ni prišel še do zavesti, da bivajo višje moralne dobrote in obveznosti, ki se ne dajo plačati tako, kakor „furman“ v gostilni plača klobaso in šnops. A česar se Janezek ni naučil, tudi Janez ne zna. Želimo mu dobro kuhinjo in izvrsten apetit. To je vse, kar moremo želeli takemu človeku.

Praška „Politik“ o slovenskem vseučilišču. Dunajski korespondent „Politike“ piše: Vsa prizadevanja vlade in Nemcev, da Hartlovo izjavo oslabijo, so zares popolnoma odveč, ker jugoslovanski, posebno pa slovenski poslanci, ne prikrivajo, da Hartlova izjava na njih ni napravila tistega vtisa, o katerem poročajo nemški poslanci in listi. Edino, kar Slovenci konstatujejo, je to, da je ta izjava prva javna, čeprav dana v odseku. Privatno so jim dajali tozadevna zagotavljanja že Körber in Gautsch. Sedanja izjava Hartlova pa ne more zadovoljiti, kakor nam poročajo interesovani krogi, ker je ni dal sam ministrski predsednik, ki je očitno zato ni dal, ker se ni maral za vedno vezati. Zato je potisnil naprej Hartla, ker je ta ravnotako kakor dr. Kosel in bar. Call sedaj le provizoričen. Izjava ministrskega predsednika ni omajala prvotnih sklepov Slovencev in zato še sedaj vztrajajo na stališču, da se nesmerešiti italijanska vseučiliščna predloga, dokler ni rešeno vprašanje slovenske pravne fakultete v Ljubljani. Ta njihov sklep bodo podpirali češki poslanci, ki so v tem vprašanju edini z jugoslovanskimi klubi.

Imenovanje tajnika finančne prokurature v Ljubljani g. dr. Rudolfa

Thomana za finančnega svetnika. — Profesor na drž. gimnaziji v Novem mestu g. Jakob Zupančič je prestavljen v Gorico. — Franc Vidic žel. pristav v Celju imenovan je postajenačelnikom v Borovnici in obenem pomaknjen v višji plačilni razred. — Hinko Rebolj asistent drž. žel. v Kranju je imenovan adjunktom v IX. plačilnem razredu.

Vseslovenski dijaški shod?

„Zora“, glasilo slovenskega katoliško-narodnega dijaštva piše: V dunajskih dijaških krogih se je sprožila misel, sklicati po preteku 10 let zopet enkrat v Ljubljano vseslovenski dijaški shod. Ljubljana bi gotovo z veseljem pozdravila v svoji sredi združeno slovensko mladino, zlasti sedaj, ko je vseučiliško vprašanje na dnevnem redu. To bi morale biti tudi glavna točka zborovanja. Drugo nič manj važne vprašanje, ki bi se naj obravnavalo, pa bi naj bilo gmetno vprašanje. Katoliško narodno dijaštvo pozdravlja to misel, ker je tak shod v interesu sloven. dijaštva in tudi velikega pomena za ves narod — Napredno svobodomiselnost dijaštvo ji menda tudi ne nasprotuje, narodnoradikalno pa o tem — premišljuje. Kaj bo rezultat, bomo videli in potem — govorili. Upamo pa, da bomo v tem najbrže vsi edini. — Dal Bog!

Iz Novega mesta se poroča, da se je včeraj g. Anton Müllerju, gostilničarju pri kolodvoru v Novem mestu um omračil. Spravili so ga v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo. Vsem znancem je to žal, kajti bil je jako prijazen družabnik in postrežljiv svojim gostom.

Nemški napisi padajo! Iz Brna poročajo: Češka večina občine Moravska Bela Cerkev je sklenila mesto dosedanjih dvojezičnih napisov napraviti same češke. Stroške zato je prevzel vrli tovarnar Kunc.

Godci stavkajo. Po procesiji v Šmihelu-Stopičah je 12 mož novomeške godbe prineslo poveljniku svoja godala nazaj.

Umrl je včeraj po kratki bolezni v Zatičini vrl mož in pesestnik Jožef Lampret. N. p. v m. — Umrl je v Celovcu svetnik dež. sodišča g. dr. Vincenc Schmid.

V Zgornji Šiški se snuje prostovoljno gasilno društvo.

Krška meščanska šola. K uvodnemu članku, priobčenem pod tem nadpisom v št. 142, 2 dni 23. t. m. se nam piše s poučene strani: Vaša v tem članku izražena bojazen je docela opravičena, vendar zaenkrat preneglena. Ravnateljevo mesto na zavodu namreč še ni izpraznjeno. Ravnatelj je vložil zoper pokojninski dekret pritožbo, katero ima odložen učinek; do njene pravomočne rešitve se mes'a ni smelo razpisati in se ga dalje oddati ne more. Vrh tega se je mesto nepostavno razpisalo, ker razpisa ni sklenil pristojni okrajni šolski svet, temveč ga je ukrenil brez in proti njegovi velji predsednik okr. šolskega sveta sami. Ob sebi je umevno, da tak razpis ne more služiti za podlage legalni oddaji službe.

Požar v Trstu. V Trstu je izbruhnil požar v prodajalnici Franca Granatellija v ulici degli Artisti, laškega podanika. Ker je bilo v prodajalnici v različnih kotih razpostavljenih mnogo vžigalnih predmetov in je v tej trgovini že v tretji v kratkem času izbruhnil ogenj, so zaprli prodajalničarja in njegovo soprogo. Granatelli je bil zavarovan za 40 000 K.

Sam se je ubil Franc Cej iz Šempasa. Oženil se je bil z mlado in razkošno ženo, ki ga je kmalu zapustila in šla v Aleksandrijo, kamor gre mnogo goriških deklet. Svojemu možu je poslala vsak mesec po 30—40 goldinarjev. Mož, ki je sumil, da si žena služi denar nepošteno, ji je ope-tovano pisal, naj se vrne. Ker ni nič pomagalo, je obupal in se vrgel raz strehe svoje hiše. Pobil se je tako, da je kmalu umrl.

Ustrelil se je dne 27. t. m. v svojem stanovanju v Celovcu oženjeni računski podčastnik I. Michitsch od brambovskega pešpolka št. 4, doma iz kočevskega okraja.

Beračico je umoril. Iz vasi Zavine, okraj Ketredeš, se poroča, da je ondi posestnik Janez Borštnar umoril 35 let staro beračico „Lizo“ iz Moravč. Možu se je omračil duh, ker je mislil, da mu je njegova bolezen beračica pričarala. Borštnar se je sam javil orožnikom.

Toča je pobila v petek, dne 23. junija popoldne krog 5. ure v mekinjski občini. Padala je med silnim nalivom prav gosto. Bilo je vse pobeljeno kakor pozimi. Mnogo poljskih pridelkov je uničila. Skodo cenijo približno na 10 000 kron.

Na naslov c. kr. pošt-nega in brzojavnega ravnateljstva v Trstu. V Spodnji Šiški pri

Ljubljani se nahaja eden nabiralnik za pisma na poštne lokalitete in drugi na drž. kolodvoru. Ker je Spodnja Šiška na Kranjskem eden največjih krajev za Ljubljano, šteje namreč nad 4000 duš in ima čez 220 hiš, in ker je notri večina inteligentna in velike obrtnikov, se je zapazila potreba po več taci nabiralnikih. Vseled tega se je odposlala že novembra 1904 peticija na c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trst, da bi se vpeljalo vsaj 5 novih nabiralnikov ali do zdaj se še ni prav nič ukrenilo. Vele-slavno c. kr. pošte in brzojavno ravnateljstvo se naprosi tem potom, da bi čimprej ustreglo opravičeni želji Šiščanov.

Kako skrbni laško gospodstvo v Trstu za gmojni blagor mesta. V Trstu deluje zavod za malo obrtništvo. V tem zavodu je mnogo risb v vseh slogih, ki imajo poučni namen za male obrtnike, zlasti mizarje, cene izdelkov, proračuni itd. Dasi je ta zavod velevažen, ga tržaški magistrat in njegova glasila ignorirata in ne podpirata, to je vzrok, da poseba večerno šolo tega zavoda komaj 12 ljudi.

Otvoritev predora. Vest, da so dne 20. t. m. prodrli skozi Mangart, ne odgovarja istinitosti. Prodrli so samo gorovje, katero leži Koroške od Primorske in sicer v rudniške svrhe — kakor se sliši — da se bo preobila voda iz rudnikov v Rajblju otekala v Log. Predor je okrog 5 km dolg, slovesna otvoritev istega bo konec meseca; k veselici pričakuje se več dostojanstvenikov z Dunaja. — Mangart je okrog dve uri oddaljen od novega rova, terej ni v nikaki zvezi s predorom.

Ljubljanske novice.

Ij Družba sv. Cirila in Metoda toži trgovca g. Jebračina za razveljavljenje pogodbe in za zbrisanje varstvene znamke. Družbo zastopa dr. Hrašovec, g. Jebračina dr. Tavčar, ki je govoril za poravnavo. Dr. Hrašovec je predlagal kot priči za to, da so Jebračinovi potniki priporočali „Zvezdno“ kavo, češ da je tudi v korist družbe sv. Cirila in Metoda trgovca gg. Majdiča in Graška, trgovca v Kamniku. Grašek je naročil Cirilovo kavo, dobil je pa „Zvezdno“. Tudi Hinko Schmidu, trgovcu pri sv. Ivanu pri Trstu se je nekaj sličnega zgodilo.

Ij Pokroviteljstvo razstave obrtnih izdelkov mojstrov in pomočnikov, ki bo otvorjena dne 6. avgusta t. l. v „Mestnem domu“ povodom petdesetletnice „Katol. društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani“, je blagovolil prevzeti visokorodni gosp. deželni glavar Oton pl. Detela.

Ij Prisiljenec pobegnil. Dne 26. t. m. je pobegnil od Deghenghijeve hiše v Dalmatinovih ulicah prisiljenec Ivan Sever iz postojanskega okraja. Pobegli prisiljenec je po poklicu klepar.

Ij Umrl je v bolnici zidarski polir Anton Stupar, star 63 let.

Ij Nevaren tat aretovan. Ivanu Zupanu, potniku, je bilo v ponedeljek popoldne ukradeno iz neke veže na Starem trgu kolo vredno 120 K. Tat je odpeljal kolo med tem, ko je Zupan v gostilni pil četrt vina. Iz nasprotne hiše je videl neki moški nekega mladega človeka, ko se je vsedel na kolo in se odpeljal. Poškodovani je sumnil, da se je storilec mogoče odpeljal proti Trstu, se takoj podal na Vič k žandarmeriji in med potje tudi poizvedel, da se je tat res odpeljal po Tržaški cesti z bicikljem. Brzojavil je takoj v Postojno. Žandarmerijski postajevodja je zasledil kole-sarja, ko se je peljal skozi Postojno. Tatu je potem žandarmerija s kolesom zasledovala in ga aretovala v osebi Friedricha Osterreicherja iz Weidna na Bavarskem. Isti dan je tujec predal eno kolo za 50 K nekemu tukajšnjemu trgovcu, kateremu je pripovedoval, da je elektrotehnik pri firmi Siemens & Halske. Tatu je žandarmerija izročila tukajšnjemu c. kr. dež. sodišču, kateri se bode moral zagovarjati najbrže tudi radi tatvine prodanega kolesa.

Ij Zrelostni izpiti na tukajšnjem uršulinskem učiteljskišču so se pod predsedništvom deželnega šolskega nadzornika Fr. Levca vršili dne 19. in 21. t. m. Zrelostno spričevalo so dobile vse gospodične kandidatnje in sicer: Albrecht Antonija iz Kamnika, Arzenšek Marija iz Trbovelj, Bahovec Marija iz Ljubljane, Beguš Nežika z Dobrave pri Kropi, Belič Ana iz Ljubljane, Cunderč Margareta iz Gorenjih Gorij (z odliko), Drobnič Antonija iz Laškega trga, Egger Hilda iz Trsta, Habè Marija iz Crnega vrha nad Idrijo, Hubmayr Frančiška iz Linca, Hudovernig Nežika iz Beljaka, Kavčič Alojzija iz St. Jurija ob južni železnici, Mahr Hilda iz Radeč, Majček Marija iz Ljubljane, Potočnik Katarina s Češnjice pri Podnartu, Rupnik Albina iz Crnomelja, Schönwetter Viktorija iz Kočevja, Treo Emilija iz Ljubljane, Urban Cecilija iz Divače, Vodušek Eleonora iz Pišec, Vrcè Jožefa iz Dobrnica, Windischer Marija s Kranj-

ske gore in Zhuber pl Okrog Marja iz Soštanja. Izmed maturantinj ima 17 spričevalo za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom, 6 pa za ljudske šole z nemškim učnim jezikom. — Dne 23. junija pa se je pod istim predsedništvom priznala učna usposobljenost za ročna dela na ljudskih in meščanskih šolah štirim gospodičnam (ena je bila reprobirana) in sicer so dobile spričevalo usposobljenosti Nasko Marija, Neuwirth Alice in Roth Pavla za nemški učni jezik, Širca Julijana pa za slovenski in nemški učni jezik.

Ij Dekletov napad. Nek ključarski pomočnik se je bil zagledal v neke poštene dekletke, ki s prva ni hotela slediti njegovim prijaznim besedam. Ključar je pa začel dekletu pripovedovati, da bo kmalu dosegel 400 kron mesečne plače, kmalu potem pa dobi mastno penzijo. To je tudi dekleta napetilo, da mu je postala prijazna. Toda bogati ključar se je kmalu zagledal v lepše dekletke, ki nosi ob nedeljah klobuk, okrog vratu pa zlato verižico. Ko je o tem prve dekletke izvedelo, je ključarskega pomočnika v soboto zjutraj, ko je šel na delo, počakala in ga v pričo pasantov tako obdelavala, da je bil ubogi ključar rdeč kot kuhinjski rak. Vihtela je nad njim tudi dežnik, ki se ga je pa ključar vselej izognil. Okrog njih se je bilo nabralo polno ženic, ki sedaj po mestu pripovedujejo, kak imeniten špas so imele v soboto zjutraj.

Ij Tatvina. Natakarku Levu Selernu so bili dne 25. t. m. ukradeni iz spalne sobe rumeni čizmi, vredni 8 kron. Tat je neznan.

Ij Noč v Ljubljani. J. Stadler in Iv. Kunc oba iz Ljubljane sta dne 16. junija ob 2. polnoči po „Zvezdi“ hodila. Pri tem je pa Stadler začel premetavati klepi in prevrnil štant, ki stoji nasproti „Tonhali“. Obsodba: J. Stadler je bil obsojen na 10 K globe.

Ij Tatvina. Dne 24. t. m. je bila ukradena dijaku Ant. Vertačniku iz žepa srebrna ura vredna 10 K, dijaku Leopoldu Štibilu pa istotako iz žepa denarnica, v kateri je imel 60 v.

Ij Zastrupljenega psa je našel pred dnevi konjač za Bežigradom. Pes je Bernhardinec. Ali mu je kdo podvrzel, ali je tako poginil, ni znano.

Ij Izgubil je neki trgovec nekje v mestu knjigo Ljudske posejilnice v kateri je bilo 800 K v bankovcih po 100 K in 55 K drobiža.

Ij Našel je Anton Miklavčič užitniški paznik srebrno verižico z dvema obeskama.

Razne stvari.

Najnovejše.

Za rektorja na nemški univerzi v Pragi je bil izvoljen teolog prof. dr. Jožef Rieber, za rektorja na češki univerzi v Pragi pa teolog profesor Vrestal.

Oglušil in onemel je H. Ottinger na Ogrskem, ker se je prestrašil, da mu je v dvoboju nasprotnik s sabljo odsekal brke.

Zakonska drama. Na Dunaju je ustrelil trgovec Moric Vechiatto svojo spečo ženo in nato tudi sebe. Vzrok stranskega dejanja je slaba kupčija.

Pobegnil je z Dunaja policijski koncipist Franc Grillitz. Ogoljufal je mnogo žensk pod pretvezo, da jih bo poročil.

Za vojno službo sposobni švedski mornarji, ki naj bi šli na dopust, morajo vsled sklepa drž. sveta še nadalje služiti.

Devet oseb zgorelo. Iz Frankobroda poročajo, da je pri Herrenbergu ogenj uničil hišo vinotrčca Stufferja. V hiši so zgoreli Stuffer, njegova žena in še devet drugih oseb.

Vojaški boben bode odpravili na Francoskem. Vsi obžalujejo to naredbo, vendar je namestu zato, ker so vojaške oblasti uvidele, da se v dveh službenih letih ne more vzgojiti dobrih bobnarjev. Boben ima v francoski vojni zgodovini častno mesto, posebno v času revolucije in Napoleónovega cesarstva. Eden najslavnejših bobnarjev je bil André Estienne, ki je v avstrijsko francoski vojski dal pri Arcolu na Laškem signal, ki je povzročil poraz Avstrijcev. Bonaparte se je pri Arcolu boril s 15.000 možmi proti 40.000 Avstrijcem celih 33 ur. Kar zapazi grenadirski bobnar Estienne, da Avstrijci ne morejo opazovati francoske vojske, ker je gost dim omračil vse obzorje. Opozori seržanta, da bi se lahko preplavalo reko in napadlo Avstrijce v hrbtu. Seržant je plaval čez reko, bobnar je pritrdil boben na njegovo tornistro in plavajoč z eno roko krepko mahal po bobnu. Ko so Avstrijci slišali boben, so mislili, da jih obkoljuje velika vojska in so razdelili svojo vojsko. Ko Napoleon to zapazi, jih napade z vso silo, porazi in zavzame Arcole. Estienneu so podarili tambursko palico iz slonove kosti in zlatá. Pozneje mu je Bonaparte podelil tudi križec častne legije.

Organizovani tatovi psos. V Londonu so tatovi psos izbirno organizovani. Zenske gredo okoli, da si ogledajo najlepše pse, drugi del pse izvabi za seboj in jih ukrade, tretji pa jih prodaja. Ti prodajalci so imeli nekaj navade, da so pse po ovinkih prodali nazaj gospodarju, ki je rad plačal za ukradenega psička lepo vsoto. Sedaj so pa to opustili, ker so prišli temu početju na sled. Tatovi jih kar mogoče hitro prodajo in si razdele dobiček.

Sijajni uspehi francoskih podmorskih čolnov. Podmorski čolni bodo v prihodnjih pomorskih bitkah igrali še večjo in usodnejšo vlogo, kot so jo v Korejski cesti, kjer so bajé odločili zmago japonskega brodograja. Nedavno so se vršile v Tulonu vaje francoskih podmorskih čolnov, ki izkazujejo velike uspehe. Določili so na morju veliko okrožje, ki naj bi ga nadzorovalo šest torpedovk, dočim je imelo pet podmorskih čolnov nalogo, pluti pod to morsko površino, ne da bih torpedovke zapazile. Morje je bilo zelo mirno in prozorno, torej je bila naloga za čolne zelo težka. In vendar se je vkljub vsej pazljivosti torpedovk posrečilo vsem petim podmorskim čolnom čisto neopazovano pluti pod površino.

Zenska z največjo plačo. Mis Ana Amendt v Newyorku, tajnica zavarovalnice „Equitable“ ima na leto 48.000 mark plače. Pred dvanajstimi leti je započela svojo delavnost kot stenografistka s 15 dolarji plače na teden. Kakor je razvidno, se ni dolgo borila za eksistenco.

Prepogosta romanja in duhovno pastirstvo. Glasilo nemškega centra prinaša sledečo dogodbico, ki je prav značilna za papeža Pija X. Nedavno je prišel nek gornjeitalijski župnik z romariji iz svoje župnije že drugič v teku enega leta poklonit se sv. očetu. Po avdienci je dejal sv. oče župniku: „Ti pač nimaš v župniji nobenega reveža?“ „Da, da, sv. oče, mnogo jih imam.“ „Ali je pa tudi mnogo otrok v tvoji fari?“ „Gotovo, sv. oče.“ „Potem, moj sin“, pravi papež resno, „napravi manj romanj v Rim; denar, ki ostane, perabi za reveže v tvoji župniji, čas pa za to, da boš bolj poučeval otroke v krščanskem nauku. Tako razveseliš sv. očeta.“

Umoril lastno dete. Čeh Frančišek Krejčík, iztečno v New Yorku se bode moral zagovarjati pri sodišču radi umora. Obdolžen je namreč, da je usmrtil svojo novorojeno hčerko. Temu činu sta baje prisostvovali dve sosedji. Umer je izvršil, ko je prišel domov pijan, in ko je našel hčerko mesto pričakovanega sina. Prijel je dete, ž njim zavihtel krog glave in je vrgel v drugo sobo, kjer je obležalo na mestu mrtvo.

Japonsko spoštovanje. [Cegre na Japonskem oče na daljno pot, posvetijo njegovemu spominu vzvišeni del sebe, kjer se zbere družina, slavi odsotnega očeta, poklanja nenavzočnemu očetu malih, ličnih darov. Sedaj, ko je toliko očetov v vojski, obhaja nad 100.000 hiš to malo, iskreno slavlje.

Darovi.

Poslani našemu upravnistvu.

Duhovščina iz Zateca poslala 20 K za „Družbo sv. Cirila in Metoda“. Za Prešernov spomenik so poslali četrtolci iz Novega mesta 26 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 28. junija. „Piccolo“ z veseljem pozdravlja nemško agitacijo proti slovenskemu vseučilišču in pravi med drugim: „Treba je, da se proti slovanskemu naporu, staviti zapreke hitri rešitvi italijanskega vseučiliškega vprašanja, z družijo druge moči, ki bodo preprečile, da se italijanski fakulteti stavijo tiste težkoče, ki so vzdignile proti njej takrat, ko se je pojavil projekt slovenske univerze.“

Dunaj, 28. jun. Danes se je vršila seja načelnikov klubov, ki je sklenila, da se danes reši prvo branje trg. pogodbe z Nemčijo, kateri so tudi Čehi dali prosto pot. Danes se torej vrši prvo branje te predloge. Zbornica je že izvolila glavna govornika. V terek bo prihodnja seja. Na vrsti bodo v terek nekatere manjše gospodarske predloge in imunitetne zadeve. V sredo bo drugo branje predloge o trg. pogodbi z Nemčijo, od torke do sobote je določen čas za alpske železnice. Če bo to v soboto teden že rešeno, se v soboto teden zaključí zasedanje, sicer bo pa trajalo zasedanje še nekaj dni v bodočem tednu.

Dunaj, 28. junija. V včerajšnji seji kvotne deputacije sta poslanca P o v š e in Fort odločno ugovarjala, da je predsednik pripustil samo konstituiranje, a nobenih izjav.

Dunaj, 28. junija. Koncem današnje seje je vprašal grof Sternberg predsednika

kaj namerava storiti proti temu, da sta mu bila iz njegovega pulsta v zbornici ukradena dva važna dokumenta o njegovi častni zadevi. Predsednik je dejal, da je napram temu brez moči. Sledila je interpelacija kaj namerava storiti zbornični predsednik napram včerajšnjemu impertinentnemu postopanju predsednika kvotne deputacije. Predsednik je dejal, da je brez moči. Na to je bila seja končana.

Dunaj, 28. junija. Poljski klub je sklenil resolucijo, naj se prekoračenje kreditu pri zgradbi alpskih železnic v sedanjem zasedanju ne reši in da se napravi iunktim med alpskimi železnicami in vodnimi cestami.

Budimpešta, 28. junija. Govori se, da bodo v kratkem pozvani k vladarju voditelji vseh strank in da ni izključeno, da bo vladar imenoval parlamentarno ministristvo. O novih vojaških koncesijah pa vladar noče nič slišati.

Budimpešta, 28. junija. V Dombovaru je stavka poljedelskih delavcev vedno večja. Aretiranih je bilo 28 oseb. — Tudi v vesprinskem okraju in v okraju Zolnar se širi stavka. Delavci so se oborožili s kosami in vilami ter vdirajo v poslopja. Gospodarji zahtevam ne morejo ugoditi, ker zahtevajo zvišanje plače za polovico in samo 4 dni dela v tednu. Več stotnih vojaštva je odposlanih med stavkujoče.

Budimpešta, 28. junija. V prepiru je v Miskolzu na Ogrskem s sekiro ubil kmet Julij Nemez svojo 84letno mater in 87 let starega očeta. Morilec je pobegnil.

Gradeo, 28. junija. Vojak J. Lipko je skočil v Muro. Ko je bil v vodi, se je hotel rešiti, a je utonil.

Zagreb, 28. junija. Sprejem celjskih Slovencev bo jutri ob 3 uri 40 minut popoldne.

Stokholm, 28. junija. Vlada je naznanila svojim zunanjim zastopnikom, da vladar smatra, dokler švedski državni zbor ne pritrdi ločitvi Norveške, sklep norveske zbornice za nepostaven in sklepov nove vlade ne priznava.

London, 28. junija. Predlog naj se radi poverjenj v Južni Afriki vladi izrazi grajo, je bil v angleški zbornici odklonjen.

Berolin, 28. junija. V prihodnjih dneh se pričakuje, da bo spor med Nemčijo in Francijo radi Maroka poravnal.

Odesa, 28. junija. V predmestju Odesa je včeraj 2000 delavcev sklepalo o nameravani stavki. Došlo je vojaštvo in pričelo streljati. Dve osebi sta obležali. Danes je v Odesi splošna stavka. Velike množice delavcev hodijo po mestu in ustavljajo tramvaj. Vse prodajalnice so zaprte.

Lodz, 28. junija. Včeraj je vojaštvo obkolilo neko hišo, o kateri je sumilo, da se notri vrši zborovanje anarhistov. Vojaštvo je streljalo v temo in mnogo prebivalcev ranilo. Vse prodajalnice alkohola so v Lodzu zaprte. V nekem gozdu so kozaki obkolili shod socialistov ter večkrat ustrelili. Ranili so 20 oseb in 180 oseb aretirali.

Lodz, 28. junija. Danes je zapustilo mesto zopet 2000 židov.

Königsberg, 28. junija. Vse proge, ki vodijo v Rusijo so pod vojaškim nadzorstvom Nemiri se raztezajo tudi na prusko ozemlje. Število ruskih beguncev v Šleziji narašča.

Peterburg, 28. junija. V peterburškem okrožju so danes pričeli s sklicevanjem rezervistov, katerih število je okolu 80 tisoč.

Tokio, 28. junija. Ker sedaj ne bo Japonska več potrebovala za prevažanje vojaštva toliko transportnih parnikov, se prične zopet redna vožnja jap. trg. parobrodskih družb.

London, 28. junija. Japonska se udomačuje v Mandžuriji, katero smatra že za svoje. Sedaj napravlja poštne in bizojavne zveze za trgovski promet.

Peterburg, 28. junija. Novo Linevičovo poročilo potrjuje japonske vesti iz Tokia o ruskem umikanju. Japonci so potisnili Ruse proti severu; ruske predstraže so se morale vse umakniti.

Tokio, 28. aprila. Za japonskega mirovnega posredovalca je imenovan baron Komura.

Književnost in umetnost.

* „Die französische Literatur“. V. zvezek: „Geschichte der Weltliteratur“. P. Baumgartner S. J. 748 strani, cena 12 mark; vez. 15 mark. Sedaj je izšel peti zvezek ogromnega dela P. Baumgartnerja, zgodovine vseh svetovnih literatur. Prvi zvezek obravnava literaturo zahodne Azije, drugi literaturo Indije in vzhodne Azije, tretji grško in latinsko klasično slovstvo, četrti latinsko in grško slovstvo v krščanski dobi. V kratkem času so doživele te studije, dolge po 700 strani in strogo znanstvene, v štirih izdajah. Peti zvezek, značilna mesta navaja v prvotnem tekstu, dikcija je krasna. Delo priča o silnem poznavanju vseh del, tudi najmanjznostnejših. Z napetostjo pričakujemo zvezka, ki bo obravnaval slovanstvo. Baumgartner je pred leti objavil studije o Dostojevskem, Tolstoj, Gogolju i. dr.

* **Nov vladni list bolgarski** je začel izhajati v Sofiji v francoskem jeziku z naslovom „Le Courrier de Sophia“. Bavi se s politiko, književnostjo in trgovino.

* **Praznovanje sv. Ahca** v Idriji popisuje Peter pl. Radics v zadnji Oesterr. Rundschau.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Književna poročila.

Oblak, **Golica in Kadilnikova koča**. Zgodovinske in topografske crte K 1.—, — Sienkiewicz, **Brez dogme**. Roman K 3.—, — Sienkiewicz, **Potop**. Zgodovinski roman. I knjiga K 3 60, — Premru, **Laški-nemški in slovenski pogovori** s kratko slovnico slovenskega jezika. K 2.—, — Štepan, **Novy kapesní slovník česko-německý a německo-český**, který na základě nového pravopisu c. k. ministrestvem osvěty zavedeného. Oba dela v enem zvezku vezana K 3.—, — Štepan, **Taschenwörterbuch der deutschen und böhmischen Sprache**. Nach den besten Quellen (krajši slovar). Oba dela v enem zvezku vezana K 2.—, — Suchenius, **Notizbuch für Studierende** (z raznimi podatki). Vezano K 1.—, — Wacker, **Geschichten für Neukommunikanten für die Zeit vor und nach der ersten heiligen Kommunion**. Vezano K 2.16, — Smiles-Schramm, **Der Weg zum Wohlstand**. K 4.80, — Smiles-Schramm, **Der Weg zum Erfolg durch eigene Kraft**. Vezano K 4.80, — Widmann, **Geschichte der deutschen Völker**. K 9.60, — Kerp, **Lehrbuch der Erdkunde**. Ausgabe A Mit 69 Abbildungen K 4.80, — Hansjakob, **Wilde Kirschen**. Erzählungen aus dem Schwarzwald Vezano K 6.—, — Intrus, **Passyrien über Deutschland. Beobachtungen und Kritiken eines Marsbewohners**. K 3.—, — Hackmann, **An den Grenzen von China und Tibet**. Von Omi bis Bhamo. Wanderungen an den Grenzen von China, Tibet und Birma K 9.60, — Reusner, **Die russischen Kämpfe um Recht und Freiheit K 2 64**, — **Neuer Rechenmeister für die Kronen-Währung**. Vezano K 50, — Schmalix, **Brixen**. Neuester Führer durch Stadt und Umgebung K 1.—, — Spillmann, **Geschichte der Katholikenverfolgung in England 1535—1681**. Die englischen Märtyrer seit der Glaubensspaltung. I. Teil: Die Blutzugehen unter Heinrich VIII. — II. Teil die Blutzugehen unter Elisabeth bis 1583, III. Teil die Blutzugehen der letzten zwanzig Jahre Elisabeths 1584—1603, IV. Teil die Blutzugehen unter Jakob I. Karl I. und dem Commonwealth 1603—1654, V. Teil die Blutzugehen aus den Tagen der Titus Oates-Verschöpfung vseh 5 zvezkov K 21 60, (dobe se tudi posamezni zvezki), — Pilatus, **Der Jesuitismus**. Eine kritische Würdigung der Grundsätze, Verfassung und geistigen Entwicklung der Gesellschaft Jesu, mit besonderer Beziehung auf die wissenschaftlichen Kämpfe und auf die Darstellung von antijesuitischer Seite. K 9.—, — Pilatus, **Quos ego!** Fedebriffe wider den Grafen Paul Hoensbroech K 7.20, — Spillmann, **Ein Opfer des Beichtgeheimnisses**. Frei nach einer wahren Begebenheit erzählt K 2 88, — Hattler, **Erste Worte an Eltern, Lehrer und alle Kinderfreunde K 1.92**, — Hockenmaier, **Der beichtende Christ**. Moralisch-asketische Anleitung zur Lösung der Zweifel im christlichen Leben. Vezano K 2.40, —

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Pijte vsak dan

pri vinu ali mleku, konjaku, sadnih sokih rogaški „templjev vrelee“, in dobili boste poleg prijetno žgataločega okusa osveževalne pijače tudi prednost edino dietetičnega učinka, ki se pojavlja v dobri slasti, lahki prebavi in urejenem menjanju snovij. 1120d 1-1

Zahvala.

Mnogi dokazi odkritega sočutja med boleznijo in povodom smrti naše iskreno ljubljene nepozabne soproge ozir. matere, gospe

Ivane Komp roj. Vehovec

krasne darovane vence in številno častno spremstvo na zadnjem potu drage pokojnice se čutimo dolžne izreči tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo. 1314

Ljubljana, 27. junija 1905.

Globoko žalujoči ostali.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Da	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebe	Podoba v sliki
27	9. zveč.	735.9	+18.8	sl. jug.	jasno	0.0
28	7. zjut.	735.9	+16.3	sl. vzhod	soparno	
28	2. pop.	733.8	+25.2	sl. jug.	sk. obl.	

Srednja včerajšnja temp. +19.5°, norm. +18.9°.

Zahvala.

Ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu so darovali:

- a) Ljubljanska kreditna banka . . . 100 K,
- b) Glavna slov. hran. in posojilnica . . . 50 „
- c) Fužinska tovarna za barve, poleg povrnitve vseh stroškov pri ognju (3.63 K) . . . 100 „
- d) Stavbeno podjetje Gross-Bachstein na Hrušici . . . 50 „

V imenu društva se za te izdatne in nepričakovane podpore najtoplejšje zahvaljujeva ter prosiva še nadaljnje naklonjenosti. V Ljubljani, dne 26. junija 1905.

Blagajnik: 1303 1-1 Načelnik: **Fran Barlé. Ludovik Stricel.**

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Ta teden konec sezone.

Razstavljeno do 1. julija 1905:

Potovanje po

slikoviti Italiji.

Lago Maggiore (Lokarnsko ali vel. jezero), Lugansko in Leško jezero.

Zahvala.

Tudi to leto si ne morem kaj, da ne bi izrekla slavnemu p. n. občinstvu Ljubljane in okolice kakor tudi slavni posadki svojo najpriskrnejšo zahvalo na mnogobrojnem obisku in živahnem priznanju, ki se je naklanjalo mojemu podjetju. Zlasti se čutim za vezano zahvaljati se visokim oblastim na njih naklonjenosti in spoš.ovanim članom častnikarstva na njih podpori.

Zopetna otvoritev sredi septembra.

Vstopnice v abonementu ostanejo veljavne in nadalje za prihodnjo sezono.

Z odličnim spoštovanjem

V. Fessi

1307 lastnica mednarodne panorame.

Kipi Matere božje in sv. Janez Nep.

v naravni velikosti in več manjših kipov, ter sv. razpela od 120 cm do 10 cm so poceni naprodaj pri

Leopold Tratniku sv. Petra cesta 27 v Ljubljani in pri g. **Tončiču** v Kamniku. 1308 3-1

V najem se dá 1313 3-1

ali pa tudi pod ugodnimi pogoji **proda** v prijaznem kraju ob okrajni cesti ležeče in v prav dobrem stanu se nahajajoče malo

posestvo z gostilno

lepim vrtom, kegljiščem, potrebnimi gospodarskimi poslopji pol ure oddaljeno od železniške postaje.

Kje pove upravništvo tega lista.

Proda se

odprta kredenčna omara, polit. železen umivalnik, več obleke za gospode in gospe, čevlji, igrače in knjige 1306 1-1

v Frančiškanskih ulicah 6, II. nadstr. levo.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

912 7

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Lepo posestvo

na lepem prostoru na Gorenjskem pripravno za vsako obrt ali trgovino **se prodaja** takoj iz proste roke. 1294 3-1 Več se poižve v upravništvu.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje, ter drugih prituklin **se odda** za avgust-termin.

Več se poižve Tržaška cesta 13.

Ker imam na razpolago 3 harmonije, **prodajam ali zamenjam** za

dober klavir

svoj še nov

harmonij od J. Lenaršiča. Izvrsten za pevovodje.

Fran Gerden, pevovodja v Radovljici. 1270 3-2

Učenca

iz dobre hiše

sprejme takoj 1297 3-2

Karol Puppis, trgovec z mešanin blagom v Gor. Logatcu.

je najboljšje in najfinejše
čistilno sredstvo.

Enonadstropna, novozgrajena

hiša

v Spodnji Šiški št. 22

ob glavni cesti, pripravna za vsak obrt, posebno še za gostilno in kavarno **se prodaja** takoj pod ugodnimi pogoji. 1221 4-4
Pojasnila daje lastnik **Anton Štirn** ravnotam.

Razglas.

Županstvo v Mengšu okraj Kamnik naznanja, da je podeljen še eden

nov živinski sejm,

kateri se bode vršil, dne **5. julija** vsakega leta; če bi bil pa ta dan praznik ali nedelja — se vrši semenj **dan pozneje**. Prodajalo se bode vse tako blago, kakor po navadi že obstoječe smajne dneve.

Franc Orel

1285 3-3

župan.

Iz proste roke se pod jako ugodnimi pogoji

proda

hiša z vrtom

v Ljubljani, Vel. čolnarske ulice št. 5.

Več se izve pri lastniku **F. Kozina** istotam. 1287 3-2

Enonadstropna 1291 3-2

hiša na Vrhniki

s hlevom, kosom vrta, travnikom in z delom gozda **proda se** radi rodbinskih razmer iz proste roke.

Več se poižve pri lastniku **Franc Tomšiču** v Polhovem gradu.

Posestvo naprodaj

blizu Rake, obstoječe iz okrog 14.000 m vinograda, popolnoma z ameriško trto zasajenega in zagrubenega, ene njive za 7 mernikov posevte, lepega vrta v obsegu 15 arov, z lepimi in zlahkimi jabolkami in hruškami, zelenjadnega vrta, lepega mladega gozda, hiše, čumate, vinske kleti z opravo ali brez oprave in hleva. Vse posestvo se drži skupaj ter leži ob glavni cesti Raka-Studenec. Najlepša lega, z lepim razgledom. Plačilni pogoji ugodni, tudi na obroke. Proda se le vsled družinskih razmer. Natančna pojasnila daje 1274 3-2

Županstvo Stadenec, p. Radna pri Sevnici Dol.

Zahtevajte zastoni

in franko moj veliki, bogato ilustrirani glavni cenik z nad 100 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znanimi Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih jo izvirnih tovarniških cenah.

Nikel, remont, ura K 3.—
sist. Roskopf patent ura 4.—
črna jekl. rem. ura 4.—
švic. izvir. Roskopf pat. ura 5.—
Goldin rem. ura „Luna“ kolesje . . . 7.50
srebr. „Gloria“ 7.60
dvojni plašč 11.50
oklep, verižica z rinitico na pero in karab. 15 kr. težka . . . 2.50
ruska Tula nikel. rem. ura s sidro z „Luna“ kolesjem . . . 9.50
ura s kukovico K 8.50, budilka K 2.90, kuhinjska ura K 3.—, bvarvaldska ura K 2.—.

Za vsako uro Sietno pismo jamstvo!
Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu 1077 (Brux) št. 843, Češko. 100-4

VINO

rdeče (cviček) po 19 do 23 kr. liter, belo (cekinaste barve) po 24 kr. postavljeno na kolodvor Videm-Krško ima naprodaj vinska zadruga v L-skovcu pri Krškem. Kdor ga vame več kot 10 hl ga dobi še veliko ceneje. Dobite ga lahko, kolikor ga ravno potrebujete. Vino je čisto kot sonce. V naših krajih je zdaj še malo vina, zato se bo na leto vino silno podražilo. Da dobite zares pravo pristno dobro kapljico, na to se lahko zanesete, ker ima vse v rokaš gosp. kaplan **Franc Vrhovec**; lahko tudi kar njemu pišete. Sodov za sedaj še ne moremo veliko posojevati; radi pa vam pošljemo pokušnjo od vina, če želite. 1153 (7)

Francovi vari.

MUDr. Emil Oliva

em. asistent na kliniki prof. Rubeškega in hospitant odbor. kliniki v Berlinu, Stockholmu n Parizu ter člen prvega shoda srbskih lekarnarjev v Belemgradu,

ordinira zopet v Francovih varih „Hotel Stadt Leipzig“.

Na vsa vprašanja odgovori, event. preskrbi stanovanje. 1150 9-9

Priporočilo.

Podpisani se priporoča slavnemu občinstvu za obilen obisk gostilne na

na Glincah št. 20

„pri Bobenčku“

kjer je jako lep **senčnat vrt** in drugi pripravnosti prostori.

Točijo se zajamčeno pristna vina vsake vrste in obenem postreza z izvrstnimi gorkimi in mrzlimi jedili.

1305 3-1

Postrežba točna!

Velespoštovanjem

Andrej Mrak, gostilničar.

Restavracija „pri Levu“

— prej Košenina. — Marije Terezije cesta 16. —

Vsak dan večkrat sveže **Puntigamsko marčno in bavar-**
sko pivo.

Pristni cviček, razna druga naravna ter vina v steklenicah in razno-
vrstni šampanjec.

Izborna jako cena kuhinja

Velik senčnat vrt in prostoren salon za društvene veselice i. t. d. na
razpolago.

Večkrat v tednu domače godbene zabave.

1220 10—5

K obilnemu obisku vabi najvljudneje

A. Kos, restavrater.

Dražbeni razglas.

V svrhu stavbenih del pri zidanju novega poslopja za c. kr. urade v Go-
renjem Logatcu vršila se bode v torek, dné 4. julija 1905 v občinski pisarni v
Gorenjem Logatcu

ofertna obravnava.

Stavbena dela so proračunjena:

1. Zidarska dela	53421 K 80 h.
2. Tesarska dela	2841 K 40 h.
3. Krovna dela	2485 „ 72 „
4. Kamnoseška dela	1224 „ 60 „
5. Mizarska dela	6134 „ 20 „
6. Ključavničarska dela	2269 „ 60 „
7. Kleparska dela	2110 „ 91 „
8. Pleskarska dela	1055 „ 84 „
9. Steklarska dela	910 „ 81 „
10. Pečarska dela	1712 „ 03 „
11. Slikarska dela	616 „ 40 „
12. Železnina (traverze in drugo)	2180 „ — „
13. Kopalna in stranjška priprava	1286 „ — „
14. Strelovodi	531 „ — „

Skupaj 78780 K 31 h.

Vsak ponudnik mora vložiti 50/0 varščine in ponudnik, kateremu se bode
oddalo delo v izvršitev pa ima isto popolniti v 8 dneh po podelitvi na 100/0.
Načrti in natančni pogoji leže pri županstvu v Gorenjem Logatcu in pri arhitektu
g. Karol Hulinski v Ljubljani.

Zadnji rok za vlaganje ponudbe je do 2. julija t. l.

Na pozneje vložene ponudbe se ne bode oziralo.

Županstvo si pridrži pravico, da ni zavezano oddati stavbe najcenejšemu po-
nudniku.

Vsa stavba se bode oddala skupno ali tudi posamezno.

Županstvo v Gorenjem Logatcu,

dné 23. junija 1905.

Župan:

Julij Lenassi.

1283 2—2

Založnik c. kr. drž. uradnikov.

Ljubljana **J. KEBER** Ljubljana
Stari trg št. 9 Stari trg št. 9

priporoča svojo tovarniško zalogo 583 52—30

suknenega, platnenega in perilnega blaga
po izredno nizkih stalnih cenah.

♦♦ Potrebščine za krojače in šivilje. ♦♦

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

2 52—36

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske
posojilnice znaša K 7,024.718.89.

Stanje hran. vlog K 7,051.915.41. Denarni K 32,039.761.84. Stanje rez. K 120.878.15.

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po združnikih.

Poštno-hranilničenega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Otvoritev gostilne!

Usojam si javiti častitemu ob-
činstvu, da sem staroznano go-
stilno

v **Homendi pri Hamniku**

30pet otvoril in sicer v novi mo-
derno zgrajeni hiši tik okrajne
ceste.

Prosim, da se izkaže mojemu
nasledniku isto zaupanje, ki se je
skazovalo svoj čas meni.

Velespoštovanjem

Andrej Mejač,

1278 3—2

vinotržec.

Z ozirom na poleg navedeno
javljam, da sem to gostilno na
svoj račun prevzel.

Jočil bodem priznana Meja-
čeva vina, izborna pivo ter po-
stregel vsikdar z gorkimi in mr-
zlimi jedili po zmerni ceni.

Razen lepih gostilniških sob
je na razpolago prostoren vrt ter
za konje zračni hlev.

Slavno občinstvo pa prosim
prav obilnega obiska!

Udani

Jakob Malourh,

gostilničar.

V sredo 28. junija

vojaški koncert

brez vstopnine

1302 2—2

Švicarija.

V četrtek, 29. junija

koncert društvene godbe

brez vstopnine.

Začetek ob pol 4. uri pop.

K obilni udeležbi vabi najvljudneje **I. Kenda.**

Razpis.

1284 3—3

Posojilnica v Radovljici, registrovana zadruga z omejenim po-
roštvom, oddaja konkurenčnim potom v svrhu

zgradbe svoje nove hiše

naslednja stavbinska dela:

1. Zidarska dela,	7. Kleparska dela,
2. Tesarska dela,	8. Mizarska dela,
3. Kamnoseška dela,	9. Steklarska dela,
4. Krovna dela,	10. Pleskarska dela,
5. Dobava železnine,	11. Slikarska dela.
6. Lončarska dela,	

Ponudbe se sprejemajo le do 8. julija 1905

Natančni proračun in načrti so na razpolago v posojilnični pisarni.

Stavbinski odbor si izrecno pridržuje pravico, oddati vsa dela enemu podjetniku
ali pa posamezno.

Vsak oferent mora položiti 10% ponudene vsote kot varščino.

Stavbinski odbor.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

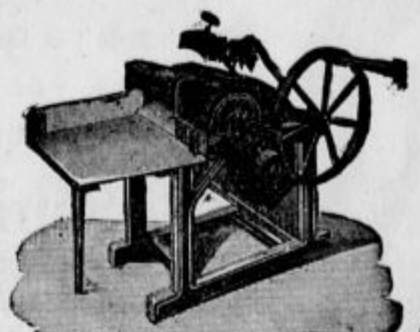
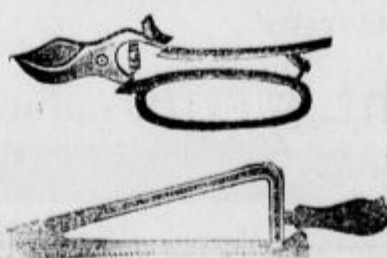
Madile Wutscher & K^o.

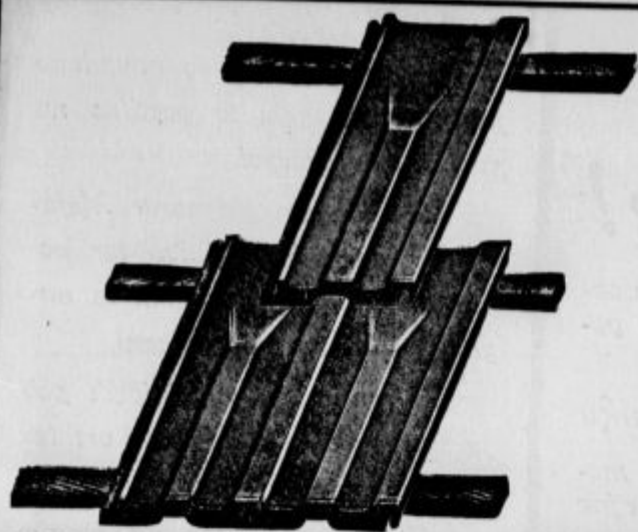
trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev
in orodja.

Nizke cene!

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

zarebane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

742 40-21

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.
Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. o Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola.
Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.
Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.
Sprejmejo se zastopniki. **Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.** Sprejmejo se zastopniki.

Letovišče „Laverca“

ima **najlepši senčnati vrt v okolici**, z lepimi lego, krasna sprehajališča po gozdih in ravnini in je za izletnike v ljubljanski okolici najprijetnejši kraj.

Pot čez Golovec preko Orlov na Laverco je prijateljem pešcev zelo priporočljiva, ker se izletniku nudi krasen razgled. Dolenjska državna cesta proti Laverco je najboljša v okolici, zato se tudi kolesarjem, izvoščekom posestnikov ekvipaž in pešizletnikom najbolj priporoča. Prihod na Laverco je tudi zelo ugoden po železnici, ker stane vožnja od dolenskega kolodvora 20 v. Vlak prihaja ob 1/22 popoldne in odpelje v Ljubljano ob 8. uri 13 minut zvečer. Za vožnjo nazaj dobi se tudi omnibus, ako se oglasi 15 do 24 oseb.

V Lenčetovi restavraciji pod vodstvom gospe **Antonije Kink**, se dobivajo dobra okrepčila s fino pijačo in jedili, ter je pri dobri kapljici finega vina prijetno bivanje v prijaznem vrtu in tik njega se nahajajočem logu. 1183 10-5

Posvetovanja med rodbinami in prijatelji, kam da bi bilo napraviti nedeljski izlet, se toplo priporoča rešiti tako, da se odloči izlet napraviti v prijazno Laverco.

Pomladanska in jesenska doba 1905. 343 40-36

Pristno brnsko blago.

En kos Mtr. 3.10 (K 7, 8, 10 iz dobre dolg, zad. za kompl. K 12, K 14 iz boljše obleko za gosp. (suk- K 16, K 18 iz finejše nja, hlače, telovnik) K 21 iz najboljše stane le volne)

En kupon (kos) za črno salon. obleko K 20, kakor tudi blago za povrhnjice, turist. loden, sviln. kamgarne razpošilja po tovarniških cenah kot realna in solidna znana tovarniška zaloga za sukno

Segel-Imhof v Brnu.

Vzorec zastoj in franko. Zajem. pošiljatev po vzorcu. Velike so prednosti, ki jih imajo odjemalci, ki dobivajo blago direktno pri tej tvrdki na mestu tovarne.

Hiša

v Krojaških ulicah v Ljubljani

v kateri se izvšuje gostilniška obrt se vsled smrtnega primerljeja proda prostovoljno in eno. 1293 3-2

Pojasnila daje pisarna ces. kr. notarja **Dr. Frana Vok-a** v Ljubljani.

Velecenjene gospodinje!
Zahtevajte pri nakupovanju makaron in nudelnov Vam v korist edino le spodaj označene.

1045 26-7

LJUBLJANSKE TESTENINE
pripoznano najboljše!

Odlikovano
z zlato kolajno in
časno diplomom
v Parizu.

ANTON PRESKER

603 104-21

krojač v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 14

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpeznega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo
izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA.

920

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLJNATE BARVE.

NAJFINEJŠE TELEFON 154.
BARVE ZA UMETNIKE

DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU

FINE OLJNATE BARVE ZA

ŠTUDIJE DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU

(PUŠICA 20 VIN.)

MEČILA,

APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA

ŽGALNO SLIKANJE

VELIKO IZBIRO

LESENIM IZDELKOV

ZA VŽIGANJE IN POSLIKANJE IMATA

BRATA EBERL

TOVARNA OLJNATIH BARV,
LAKOV IN FIRNEŽEV

MIKLOŠIČEVA CESTA 6
LJUBLJANA.

ČOPIČI. — BRONCE. — KARBOLINEJ. — LIM.

TUZEMSKI IN INOZEMSKI LAKI.

Zahtevajte pri nakupu

671 60-98

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto
in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

**Dobiva
se povsod!**